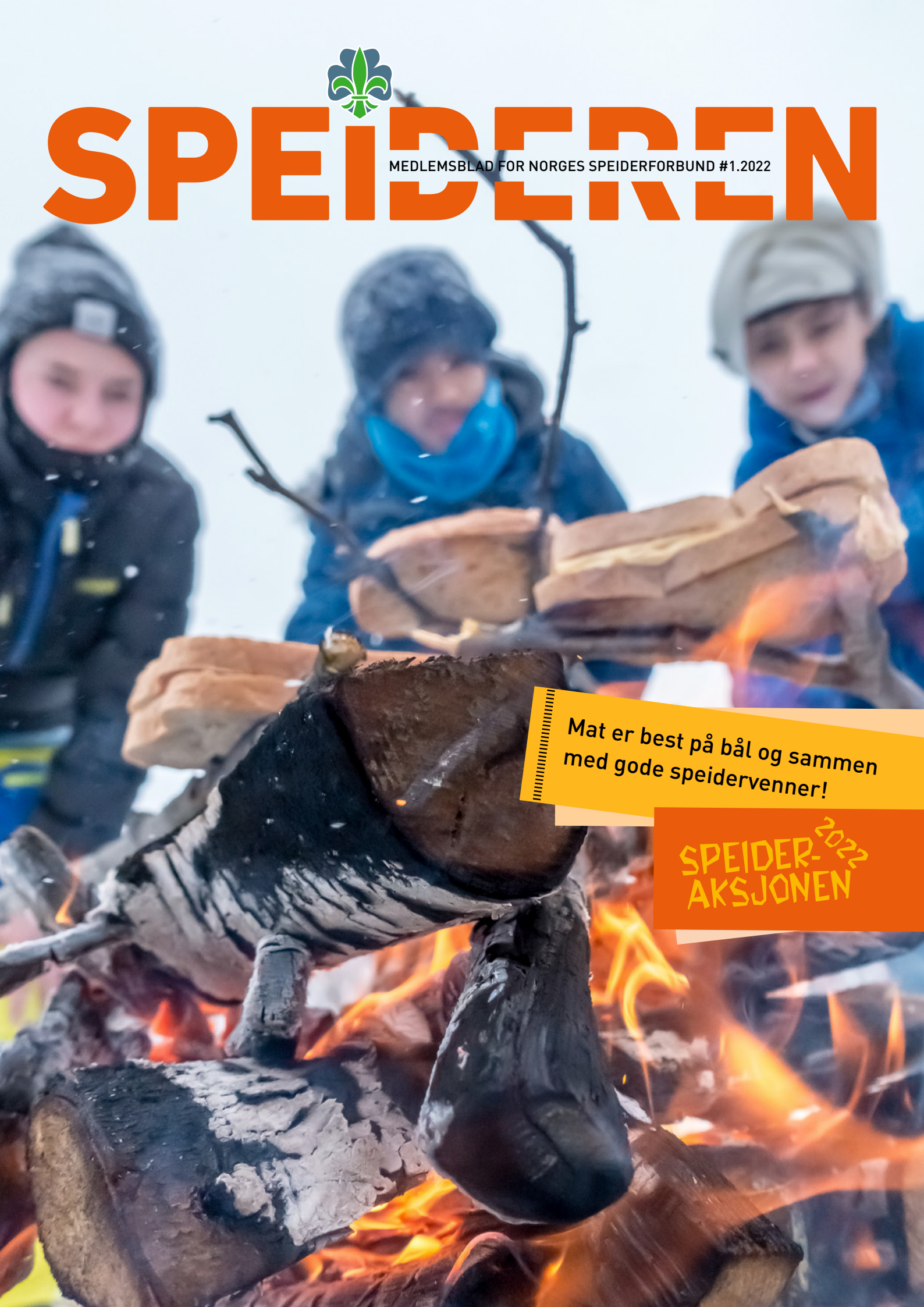
SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #1.2022

Mat er best på bål og sammen med gode speidervenner!

SPEIDER-AKSJONEN 2022

INNHOLD

FLOKK OG KOLONI

Når det er mørkt 8
Ta et merke: Knuter 9
Patruljedyret: Hare 10
Lag garnkyllinger 12

TROPP

Vær en perleuglevenn 16
Auroras beste boktips 17
Vaffelkaos? 18
Natt med skatt 20
Hvor går grensa? 22
Ta et merke: Rusgift 25
Sjøspeiderlandsleiren 2022 27

ROVERLAG

Snart er det europakonferanser 32
Ut i verden: Mwanja vil hjelpe andre unge kvinner 33
Ta vare på utstyret ditt 34
Ikkje reis unødvendig! 36
Ta et merke: Utfordringen 37
Lag nor som varmer og varer .. 42
– Utrolig gøy! 43
Portrettet: Tuva Moholdt 44
Heder og ære 46
Speideraksjonen 2022 47

LEDER

Verktøykassa – alt på ett sted 54
Smarte tips til tinget 55
– Viktig at alle har det bra! 56

FASTE SPALTER

Kortnytt 3
Peffens hjørne 24
Premiequiz 26
Pondus og Påsan 58
Speidersjefens hjørne 54
Heder & ære 59

F-1

Hva er dette?
Bokstaven og tallet viser hvilket *mål* i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i loggbøkene og i Speiderbasen.

LEDER

REDAKTØR: KIRVIL KAASA

Det starter med en tanke

Tenkedagen 22. februar var bursdagen til både Robert og Olave Baden-Powell. Helt siden 1924 har den løftet fram temaer som er viktige for mennesker over hele verden.

Tenkedagen handler hvert år om noe vi kan bidra til å forbedre. Vi kan gjøre en positiv forskjell ved å ta andre valg og fronte utfordringer som særlig jenter og kvinner møter. Mange steder i verden sliter denne halvdelen av befolkningen med mangel på skole og utdanning og retten til å bestemme over eget liv og kropp. De har også få muligheter til å påvirke samfunnet sitt.

I anledning Tenkedagen lager WAGGGS, et av de to verdensspeiderforbundene, en god aktivitetspakke som utfordrer bevisstheten vår og holdningene våre.

I år handler pakken om klima og miljø, etter innspill WAGGGS har fått fra speidere over hele verden. Temaet berører de aller største utfordringene menneskeheten står overfor. Aktivitetene passer for alle, uansett kjønn.

Forandring starter med bevissthet om de valgene vi gjør. Gode løsninger spirer fram fra en ide og ofte spørsmålet «Hvorfor gjør vi ikke heller ...?» Speiderbevegelsen, med mål om å bygge ansvarsbevisste mennesker som vil bidra til en bedre verden, og med millioner av medlemmer i nesten alle land, kan bidra med den typen superkrefter som må til. Men det starter med en tanke.

God tenkedag!

(Sjekk ut: wagggs.org/en/resources/world-thinking-day-2022-activity-pack)

Speiderhilsen
Kirvil Kaasa
ansvarlig redaktør

FOTO: ALEXANDER VESTRUM

ALLTID BEREDT

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

TRYKT I NORGE NO-145

SPEIDEREN er kortreist, miljøvennlig og produseres på bærekraftig vis. Papiret er fra en av de mest miljøvennlige papirfabrikkene i Sverige. SPEIDEREN trykkes på et svanemerket trykkeri på Aurskog før bladet sendes direkte til deg. Trykt i Norge og trygt for deg som medlem i Norges speiderforbund.

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa
Design: Speider-sport
Forsidefoto: Rune Helliesen
Trykk: 07 Media
Opplag: 15 880
Redaksjonen avsluttet: 9.2.2022
Generalsekretær: Stine Schultz Heireng
Speidersjef: Håvard Djupvik
Bidragsytere: Thomas Pedersen, Ksenia Sazonova, Roar Solheim, Venusia Vinciguerra

Redaksjonen:
Alexander Vestrum, Amalie Dalhaug Halleland, Aurora Thuve-Rønning, Christian Sangereid,
Hanne Kristine Lybekk, Janne K. Fongen, Oscar Eliassen Fink

KORTNYTT

AV ALEXANDER VESTRUM OG KIRVIL KAASA

FOTO: DET KONGELIGE HOFF

Digital audiens hos kronprinsessen

Speidersjef Håvard Djupvik og speiderstyremedlem Ane Nørstebø Laache ble i januar invitert til en hyggelig nettprat med høy beskytter for speiderne, kronprinsesse Mette-Marit. – Vi fikk snakket om hvordan NSF har stått i pandemien, hvor viktig det var å få gjennomført landsleiren sist sommer, at vi er stolte av å være en fredsarbeidende organisasjon og at vi har et stort engasjement for klima og miljøvern og mangfold og inkludering. Til slutt hilste vi til prinsesse Ingrid Alexandra og gratulerte med den nært forestående 18-årsdagen fra alle oss i Norges speiderforbund, oppsummerte speidersjefen etterpå. ❖

50 000 kroner til Oppdal-speidere

– Gleden er stor i speidergruppa, over solid støtte fra Tensio, forteller Marit Sofie Ishoel. Hun er gruppeleder i Oppdal 2 Pionerene i Trøndelag krets. Gruppa er én av tre foreninger som har fått 50 000 kroner hver fra strømnettselskapet Tensio TS. Det skriver lokalavisa OPP.

– I utgangspunktet var dette tenkt som et større førstehjelpsprosjekt, men vi står friere når det gjelder innkjøp av utstyr. Blant annet vil vi bruke noe av støtten til å oppgradere skredutstyret vårt, forteller Marit Sofie til SPEIDEREN. Hun opplyser at gruppa fra sist høst har flere unge voksne ledere gjennom speidere som flytter hjem til Oppdal. ❖

FOTO: MARIT SOFIE ISHOEL

FOTO: BONSAK HAMMERAAS

Nyoperert fot ingen hindring for speidervaffel

1. Ås i Follo krets har servert vafler til turgåere på hytta Trampen i rundt 20 år. Den første søndagen i år ville 17-årige Carina Schytz veldig gjerne ha en nystekt vaffel. Men problemet var at foten hennes var nyoperert, og hun hadde vanskelig for å gå, skriver Ås Avis. Løsningen ble at en venninne, Emma Lekang, dro henne dit på kjelke! ❖

Nå er det nesten 20 speidere i Kviteseid

FOTO: WILLIAM MATTEUS FONN VEST-TELEMARK BLAD

– Jeg gleder meg til flere turer, sier Aslak Farmen Aabø til Vest-Telemark blad.
– Jeg håper at vi skal ha mer overnatting ute, legger Hans Breidalen Skjæveland til. De er blant de nesten 20 speiderne i Kviteseid MSK i Tele-Busk krets. Etter noen år i dvale startet gruppa opp igjen i fjor. Akkurat nå er dette den eneste gruppa i Vest-Telemark. Det er imidlertid planer om å få i gang noe i Seljord også, skriver lokalavisa. ❖

FOTO PHILIP ANDRÉ BERGSET - SOLABLADET

Speidere hjalp til i leting etter savnet fisker

– Når de trenger hjelp, og vi har folk, materiell og kunnskap, så stiller vi selvfølgelig med det vi har. sier Vetle Eide. Han er gruppeleder i 1. Tananger Sjø i Vesterlen krets. Da en hummerfisker ble meldt savnet tidligere i vinter, bidro gruppa med å frakte letemannskaper, ifølge Solabladet. I tillegg brukte politiet speiderhuset som sentral. Også Speidernes beredskapsgrupper deltok i arbeidet. Hummerfiskeren, 61 år gamle Ben Wikøren, ble senere funnet omkommet. ❖

1. Egersund får penger til bygging

– Denne flotte gaven, sammen med de pengene vi har selv, blir starten på byggeprosjektet vårt, sier Frank Refsland. Han er gruppeleder 1. Egersund i Vesterlen krets. Gruppa får 600 000 kroner fra Sparebankstiftelsen SR-Bank, skriver Dalane Tidende. Bygget han snakker om, skal settes opp i Langevatn-området. Det blir ett av fem tilsvarende bygg – speiderbaser – ulike steder i kretsen.
– Vi har fått på plass avtale med grunneier, og bygget er ferdig prosjektert og tegnet av Vesterlen speiderkrets, forteller Frank. Kostnaden for bygget er beregnet til mellom 3,6 og 4 millioner kroner, skriver lokalavisa. ❖

FOTO: SPAREBANK 1 SR-BANK

40 000 kroner til speidere i Harstad

– Dette er en svært aktiv organisasjon med stor dugnadsånd, de utvikler positive egenskaper hos barn og ungdom, sier Camilla Rørvoll. Hun er kundevalgt i Gjensidigestiftelsen. Nylig møtte Camilla opp hos Medkila speidergruppe i Hålogaland krets, skriver Harstad Tidende.
Gruppa har fått 40 000 kroner fra stiftelsen. Pengene får gruppa med bakgrunn i en god søknad og høy frivillig innsats, ifølge avisa.
– For oss i Gjensidigestiftelsen er det viktig at alle inkluderes. Her er alle med, sier Camilla Rørvoll. ❖

FOTO: CAMILLA RØRVOLL - GJENSIDIGESTIFTELSEN

FOTO: PRIVAT

Fra venstre: Casper Bø (peff), Albert Møvig, Felix Lund, Vemund Lunde, Odin Riseth, Samuel Gavin og Arne Storaker (ass). Tobias Warp Ulriksen var i koronakarantene da bildet ble tatt.

Kakaostorkene skal teste Tufte Wear

– Vi så dere søkte etter testpatrulje til Tufte Wear, og vi tenkte at dette var perfekt for oss, skriver Kakaostorkene. De er en patrulje i 7. Kristiansand sjøspeidergruppe i Sørlandet krets.

– Vi hadde patruljemøte hvor vi kastet fram masse ideer til søknaden. Ideene ble bare villere og villere, og til slutt hadde vi laget dreiebok til en liten film. Vi hadde en hysterisk gøy dag i skogen, ikledd alt fra dress til reinsdyrskinn, forteller speiderne videre. Og resultatet ble så bra at de får være testpatrulje for Tufte Wear, som lager profilplagg for NSF. Nå skal Kakaostorkene bruke plagg fra produsenten på speider-turer fra og med mars/april og fram til høsten. ❖

Speidere oppdaget sjeldent ørnereir

– En skikkelig stor naturopplevelse for alle som var med, forteller Terje Michaelsen. Terje er leder i Ålgård KFUK-KFUM-speidere. På en tur fant speiderne et havørnreir mellom Ålgård og Oltedal. Det skriver lokalavisa Gjesdalsbuen. I reiret lå to unger.

– Da gruppa hadde kommet seg ned til kanoene igjen, kom en skygge glidende over vannet 20–30 meter utenfor stranda der vi, 21 speidere, sto. Vi får se havørnen snappe en liten fisk, og den flyr så direkte opp i reiret over hodene på oss, skriver speiderlederen. ❖

FOTO: NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

Havørnen er et imponerende syn! Illustrasjonsfoto.

Tips oss

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhen-delser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til SPEIDEREN, så kanskje det havner i bladet: kk@speiding.no

FOTO: ANDERS TOTLAND - BYGDANYTT

Bergen-speider ble «årets arnabu»

– Så ufattelig gøy. Dette er virkelig overraskende, sier Jarle Lysebo. Han er kåret til «årets arnabu» av Facebook-gruppen Vårt Arna, som holder til i bydelen med dette navnet i Bergen. Ifølge lokalavisa Bygdanytt får Jarle prisen blant annet for innsatsen i Arna MSK speidergruppe i Hordaland krins.

«Det er ei glede å utnemne Jarle Lysebo til årets arnabu 2021! Lysebo har gjennom fleire års innsats i Arna speidargruppe bidrege til å skape ein trygg og inkluderande møteplass for born og unge i bydelen», skriver juryen. Jarle er også engasjert i Arnatrimmen og i solidaritetsarbeid i Tsjad. ❖

Turkompasset Ranger fra Silva har godt grep og passer for alle type turer. Det har forstørrelsesglass, baseplate med kartmåling i millimeter og måleskala og sikkerhetsåpning på snoren. Selvlysende markeringer forenkler nattorienteringen!

278,–

287,–

Speiderhals i ull

299,–

D02 er en praktisk lommekniv fra Swiza med gummiert håndtak og blad med sikkerhetslås.

399,–

Profil

Tilbud

Tynn og lett speiderjakke fra Tufte. Veldig fin!

VOKSEN ~~1199,~~ **899,–**

FRA 479,–

Tilbud

Speidergenser fra Tufte i varm lammeull. Klør ikke!

BARN ~~699,~~ **524,–**

Vi lasergraverer navn! Da blir det lettere å holde orden på tur og enklere å finne tilbake til riktig eier når ting og tang blir borte.

Nyhet

Gravert turfjøl

219,–

Gravert speiderkopp

202,–

Gravert speiderkniv

464,–

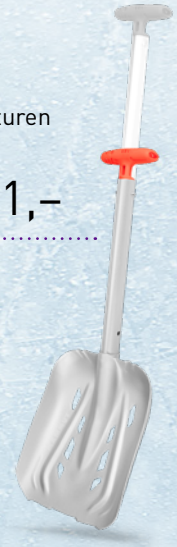

speider-sport

Speidersport.no

Alugator Ride er en perfekt turspade til skituren fra Mammut.

591,–

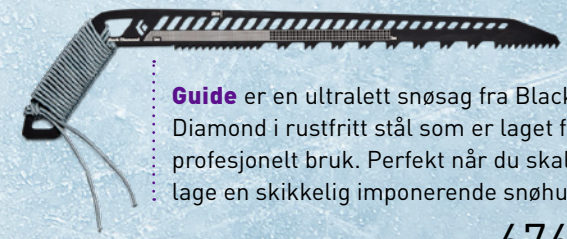
Mammut Probe er en søkestang i aluminium som måler 320 cm. Den har Speed Lock-hurtiglås og dråpeformet tupp.

949,–

Helium er et par truger fra Atlas som er laget for å takle alle type snø- og isforhold. BC-modellen har en 19 graders binding som gjør at trugen ikke kaster snø når du går.

2299,–

Guide er en ultralett snøsag fra Black Diamond i rustfritt stål som er laget for profesjonelt bruk. Perfekt når du skal lage en skikkelig imponerende snøhule.

676,–

Høye gamasjer fra Black Diamond har forsterkning og Gore Tex-membran. Veldig fine!

591,–

Beef Jerky er en pose med tørket kjøtt som spises rett ut av posen eller brukes i matlaging på tur. For eksempel i gryte, suppe, potetstappe og eggerøre.

89,–

Livredding på is

Et par kraftige ispigger fra Zandstra med ekstra kraftige håndtak. Tenk sikkerhet og heng alltid ispiggene klare rundt halsen når du går på tur på isen. Leveres med fløyte slik at det er eklere å tilkalle oppmerksomhet.

295,–

Oppbladbar beltelykt som festes på hoftebeltet i stede for på hode. Da lyser du opp både der du tråkker, samtidig som du får lys langt fremmover. Føles vektøs og blender ikke.

1691,–

Turskøyte fra Zandstra er en stabil og god turskøyte både for nybegynnere og erfarne løpere. Den er lett og rask, og fungere godt på alle forhold. Bruk dine egne skisko. Leveres uten NIS-binding.

1564,–

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** CF SALICATH

Når det er mørkt ...

Mål: F-8, K-3, S-6

... er det spennende å gå ut i skogen! Ta med en god lykt, men prøv å være på tur uten å tenne den. Det går faktisk fint, for vi har noe som heter nattsyn.

I mørket ser vi ikke farger særlig godt, for øynene våre klarer ikke å skille mellom dem. Men du kan se ganske mye rundt deg likevel. Det er nemlig alltid litt lys ute i naturen.

PRØV SELV

Det er lett å prøve det ut hvis du er ute en mørk kveld, langt fra hus og gatelys: Se først på strålen fra en lommelykt eller hodelykt. Så slår du den av. Først ser du nesten ingen ting, men ganske raskt merker du at øynene dine venner seg til mørket. Etter omtrent en halv time uten lys rundt deg, ser du ganske godt.

GÅ EN MÅNESKINNSTUR!

Hvis det er snø på bakken, fullmåne og klar himmel, er det lett å se godt en vinterkveld ute, selv om du ikke bruker lykt. Kanskje du til og med kan klare å lese bokstaver uten ekstra lys? Prøv selv hvor mye øynene dine oppfatter av det som er rundt deg. Fullmånetur er superspennende!

Unge øyne virker forresten best. Barn har mye bedre nattsyn enn voksne.

FOR LYST MØRKE

Veldig mange steder er det nå altfor mye kunstig lys når det er kveld og natt. Det blir aldri skikkelig mørkt! Lys er nyttig og koselig, men altfor mye lys når det egentlig skal være mørkt kan forstyrre ville dyr og fugler. For oss mennesker er det kanskje ikke SÅ nøye, men stjernene på himmelen, som vi kan se veldig mange av på en mørk og klar kveld blir nesten usynlige for oss. ❖

TA ET MØRKEMERKE

En del av eller alle aktivitetene knyttet til disse fordypningsmerkene skal gjennomføres i mørket:

Stjernekikker (koloni og flokk)
Nattseilas (tropp – patruljemerke)
Astronomi (tropp)
Uteliv (tropp – patruljemerke)

TEKST: KIRVIL KAASA

Mål: K-7, 9, 10

Vet du hva denne knuten heter?

Svar: Båtmannsknop

Knuter

Kanskje du allerede vet at det finnes forskjellige knuter og at de har hvert sitt navn? Når du jobber med merket Knuter, lærer du deg noen av dem.

Båtmannsknop, åttetallsknute, flaggstikk, pålestikk, dobbelt halvstikk og slyngestikk er bare noen av veldig mange knuter som brukes til forskjellige ting.

ØVE, ØVE, ØVE ...

Hvis du har lært deg å knyte skolisser, vet du at du må øve før du får det til skikkelig. Men når du først kan det, er det ganske lett og supernyttig å kunne! Sånn er det også med andre knuter.

HVILKEN KNUTE?

Hver knute har ulike oppgaver som de passer til og mange som de ikke passer til. Noen knuter er sterke og holder godt, andre løsner lett hvis vi drar i tauet. Hvis du skal fortøye en båt til en brygge, er det dumt å bruke feil knute. Da kan båten løsne og drive av gårde!

SLIK GJØR DU

Velg en knute du vil lære deg. Be noen om å vise deg hvordan. På YouTube finner du videoer du kan bruke på samme måte. Du kan også se på bilder som viser knuten, for eksempel i Speiderboka, men det kan være vanskeligere å skjønne hva du skal gjøre.

LAG ET KNUTETAU!

Det er supersmart å ha et knutetau til å lære knuter og øve på dem. Bruk en nylonsnor som er omtrent én meter lang og 5 mm tykk, for eksempel flaggline. Hvis du ikke allerede har, koster en slik snor bare noen få kroner i en byggevarebutikk. ❖

SLIK TAR DU MERKET:

- Lær fire knuter og vit hva de kan brukes til.
- Lag knutetavle med minst fire ulike knuter.
- Vis at du kan kveile opp et tau.
- Bruk én eller flere av knutene du har lært deg på en speidertur eller i en lek på et speidermøte.

Når du har lært deg dine fire første knuter og hvordan de brukes, er det lett å lære seg flere! Merket får du kjøpt hos Speider-sport.

PATRULJEDYRET

TEKST: CHRISTIAN SANGEREID I **FOTO:** MATHIAS ELLE - UNSPLASH

Mål:
F-8, K-3,
S-6

HOPP OG SPRETT

De finnes over hele verden og er kjent som rolige og søte dyr. Du har vel sikkert sett en film, hørt en historie eller eventyr om en hare? Kanskje er det ditt favorittdyr?

Haren lever over hele landet, men trives aller best blant gress og løvtrær og der det ikke er helt flatt, slik at den lett kan gjemme seg bort. Den er mest aktiv når det er mørkt ute. Haren hopper mest rundt om natten på jakt etter mat. Om dagen ligger den oftest i ro under en busk og hviler seg.

REDDHARE?

Av alle dyrene som finnes i skogen, blir haren sett på som dum, godtroende og redd. Kanskje er det ikke så rart at den er redd. Bare tenk på hvor mange andre dyr som gjerne vil ha en hare til middagsmat. I Norge er det hønsehauk, hubro, ørn, rev og gaupe som er mest glad i hare. Haren må derfor alltid være på vakt mot fiender. Den kan aldri føle seg helt trygg.

«INGEN VET HVOR HAREN HOPPER»

Dette er et gammelt ordtak og betyr noe sånt som at man skal aldri kan være helt sikker på hva som kan komme til å skje.
Selv om den er liten, er haren veldig rask og utholdende. Den kan løpe så fort som 70 kilometer i timen i lang tid, uten å bli sliten! Det er like raskt som en bil! Se for deg haren farten neste gang du er på biltur! Den er flink til veldig raskt å skifte retning for å lure andre dyr. Den hopper rundt på kryss og tvers for å forvirre jegerne sine og slippe unna.

BÆSJ - ELLER MAT?

Haren har to typer bæsj: nattbæsj og dagbæsj. Nattbæsjen er harde, små kuler som er helt uten næringsstoffer. På dagen hopper den rundt og spiser mens den bæsjer. Dagbæsjen er bløt og fin, full av næring og vitaminer. Det er så mye næring i dagbæsjen at harepusen spiser den! Hvis den ikke spiser dagbæsjen, kan den faktisk få for lite næring i seg! Hver dag bæsjer en voksen hare mellom 300 og 600 små kuler. Det skal mye til å ikke finne en bæsjkule i sporet etter haren, den bæsjer nemlig i fart!

TIPS TIL AKTIVITET:

Gå tur på vinteren mens det fortsatt er snø og finn tegn på at haren har vært der. Følg sporene og samle sammen harebæsj. Finn ut hvor den har spist og hva den har spist.
Ta med gips og ta avstøpning av harespor. Er du heldig med snøen, finner du kanskje et avtrykk hvor man kan se fine detaljer fra harelabbene? ❖

FOTO: CHRISTIAN SANGEREID

Haren setter bakbeina foran forbeina når den lander etter et hopp. Slik kan du se hvilken vei den har hoppet.

FAKTA OM HARE

Latinsk navn: Lepus timidus

Familie: Harefamilien

Lengde: Opptil 60 cm + hale (5–9 cm)

Vekt: 2–5 kg

Maks fart: 50 km/t

Levetid: Opptil 14 år

Kjennetegn: Lange ører med svarte spisser og lange, kraftige bakbein. På sommeren er den gråbrun med hvit underside. På vinteren er pelsen hvit, unntatt ørespissene som fremdeles er svarte.

Favorittmat: Friskt grønt gress.

Mat: Gress, planter, lyng, kvister, bark, skudd fra løvtrær. Blomster, frø, grønnsaker og frukt

Spor: Se bilde

Bæsj: Små, runde kuler på 15–20 mm

ÅPEN PÅSKE OG HJEMMELEIR

Norges speiderforbunds koselige speiderhytte Solstølen på Haugastøl holder endelig åpent i påskeferien igjen! Alle er hjertelig velkomne innom, enten det er på en snarvisitt og en vaffel, eller for overnatting.

Skal du være hjemme i påskeuka? Bli med på hjemmeleir, en populær aktivitet de siste to årene! Hjemmeleirmerket får du kjøpt hos Speider-sport.

LAG NOE FINT

TEKST: KIRVIL KAASA OG DAVID SEBASTIAN SJÖDAHL

Mål:
K-7, 8

Garnkyllinger

Kyllinger hører med til påske, og disse er lette å lage av garnrester og litt filt. Putt dem oppi tomme eggeskall.

DU TRENGER:

- Rester av ulllgarn
- Tynn papp
- Blyant eller penn
- En god, spiss saks (en liten, spiss neglesaks er også god å ha)
- Tykk nål
- Svart og rød eller oransje filt til øyne og nebb
- Tekstillim/hobbylim
- Tomme eggeskall

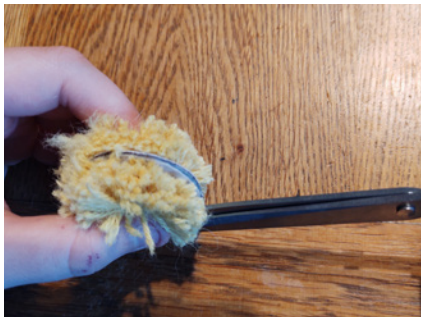

SLIK GJØR DU:

1. Tegn og klipp ut to like papp-ringer med hull i midten. Tegn rundt en telyskopp for å få den ytterste streken på ringen. Da blir den akkurat passe stor. Det kan være litt vanskelig å klippe hull i midten, men du kan spørre noen om hjelp.
2. Legg de to ringene oppå hver-andre. Bruk dobbel tråd av ullgarn og en tykk nål. Surr garnet jevnt rundt og rundt ringene til hullet er fylt. Jo mer garn du surrer rundt papprin-gene, desto tettere og finere blir dusken. Hvis tråden blir for kort, tar du en til. La de løse endene ligge ut mot kanten.

Hold dusken over varm vanndamp i cirka et minutt og klem på den etterpå. Da blir den lodden og fin. Pass på så du ikke brenner deg!

3. Klipp opp garnet imellom de to ringene. Det er litt vanskelig i starten. Spør om hjelp. Knytt godt fast mellom pappringene med dobbel garntråd. Det skal være stramt.
4. Riv av pappringene.
5. Nå er dusken ferdig. Kanskje den trenger å friseres litt med saksa.
6. Lim på øyne og nebb. Putt kyllingen forsiktig ned i eggeskall.

Du kan også lage en fin kylling av to dusker som du knyter sammen. Har du to ispinner, kan du lime dem fast under kyllingkroppen, slik at kyllingen står på ski.

GOD PÅSKE! ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** ROAR SOLHEIM

Finn uglene!

Det finnes mange forskjellige ugler i Norge. Noen er store, en hubro kan veie over fire kilo, og noen er små. Spurveugla veier bare mellom 50 og 80 gram. Ikke alle ugler jakter om natten og sover om dagen, forresten. Se om du kan finne igjen navnene på uglene som har gjemt seg i bokstavrekkene under!

Noen navn står bortover (vannrett), andre står nedover (loddrett).

Hubro

Snøugle

Kattugle

Slagugle

Lappugle

Haukugle

Spurveugle

Perleugle

Hornugle

Jordugle

R	T	E	U	P	S	D	B	I	V	A	J
G	L	T	H	R	L	Å	K	C	S	H	K
K	A	V	O	F	U	B	X	A	P	A	V
S	P	U	R	V	E	U	G	L	E	U	D
E	P	Y	N	I	K	Ø	T	E	R	K	Y
T	U	H	U	B	R	O	B	I	S	U	F
V	G	O	G	Y	S	E	T	B	F	G	G
A	L	T	L	J	O	R	D	U	G	L	E
I	E	P	E	S	V	N	Q	P	Æ	E	K
J	Q	K	W	E	F	H	Y	L	K	I	R
S	L	A	G	U	G	L	E	C	S	J	O
P	B	T	F	H	A	Ø	R	E	N	S	A
L	Y	T	V	T	U	P	N	I	Ø	N	F
U	R	U	H	K	E	I	R	K	U	I	T
T	V	G	S	R	P	O	F	D	G	U	S
N	E	L	S	Y	T	B	T	A	L	R	Å
M	P	E	R	L	E	U	G	L	E	D	V
A	K	E	B	I	S	M	T	F	A	T	Y

Løsningene finner du på side 43.

GLUPE GÅTER

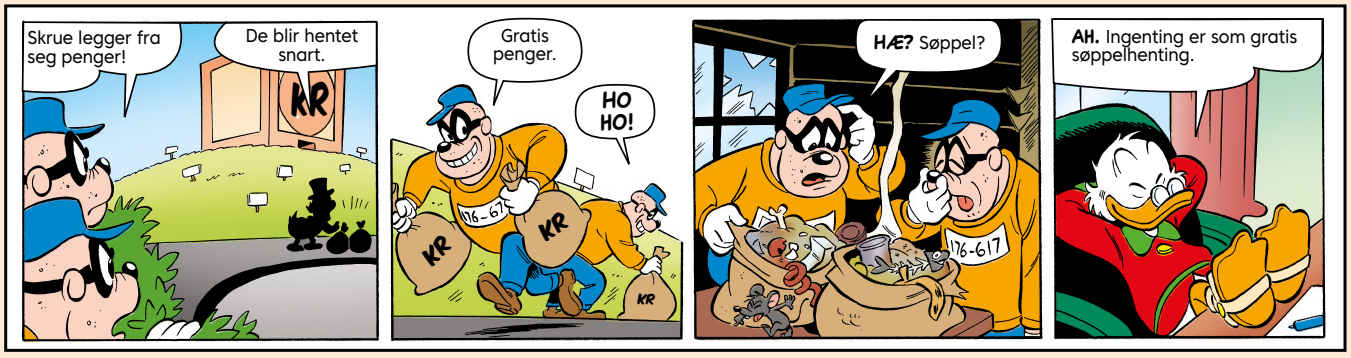
1. Hvor mange egg kan du legge i en tom kurv, hvis du legger dem oppi ett om gangen?
2. Hva blir større jo mer du tar vekk?
3. Foreldrene til Albert har tre barn. Alle er født om sommeren. Det ene barnet heter Juni, det andre barnet heter Juli. Hva heter det tredje barnet?
4. Hva kan du holde i din høyre hånd, som du ikke kan holde i din venstre?
5. Hva kan spilles uten regler og uten at noen vinner eller taper?
6. Hvilket dyr sover med skoene på?
7. Hva er forskjellen mellom en elefant og en loppe?

Svar Glupe gåter:

1. Ett. Etter det er ikke kurven tom lenger.
2. Et hull
3. Albert, vel!
4. Din venstre hånd
5. Et instrument
6. Hesten
7. En elefant kan ha loppe, men en loppe kan ikke ha elefanter.

TEGNESERIER

H 2019-022

H 2018-109

TEKST: AMALIE DALHAUG HALLELAND I **FOTO:** ROAR SOLHEIM

Vær en perleuglevenn

Visste du at også **ugler har bruk for fuglekasser til å ruge i?** De må være større enn andre fuglekasser, selv for den lille perleugla.

Hva sier perleugla? Lytt til den og andre ugler på nettsiden fuglelyder.net.

FUGLEKASSEBYGGERENS LOV:

- Heng ikke opp flere kasser enn du kan vedlikeholde.
- Fest kassene slik at de ikke skader trær eller kan falle ned.
- Forstyrr ikke fuglene mens de bygger reir og legger egg.
- Rør ikke egg eller unger.
- Rens kassene når hekkesesongen er over.

Mål: K-7, 8, 9, S-6, 7

Perleugla liker seg i gammel granskog.

BYGG PERLEUGLEKASSE:
oppdragfuglekasse.no/fuglekasse-til-perleugle
Her kan dere også registrere kassene dere henger opp og bidra til kunnskap om fuglene som hekker i dem.

Perleugla er på størrelse med en due og er den vanligste ugla i Norge. Den jakter på smågnagere og småfugler. Den bor for det meste i barskog, og den hekker (legger egg og ruger) i hulrom i trær. Disse er ofte hakket ut av svartspetten. Det gjør at perleugla er avhengig av gammel skog, men slik skog er det ikke alltid nok av. Derfor kan vi hjelpe ugla ved å bygge og henge opp uglekasser!

Å bygge uglekasse er viktig for uglene og, ikke minst, morsomt for oss! Bygg dem som et prosjekt med patruljen eller i troppen. En nøyaktig beskrivelse og mål, tips og triks pluss mye annet nyttig finner du på nettsiden Oppdrag fuglekasse (se egen boks).

Uglene trenger privatliv, så pass på å holde minst én kilometers avstand mellom hver kasse. Kassene bør henges opp tidlig på vinteren, sånn at de er klare i god tid før hekkingen som skjer i månedsskiftet april/mai.

Etter at dere har hengt opp ugle-kassene kan dere holde forsiktig øye med dem og lytte etter nyinn-flyttede perleugler, og kanskje ugleunger etter hvert? ❖

AURORAS BESTE BOKTIPS

TEKST: AURORA THUVE-RØNNING

Mål: S-8

Sterke historier om gutter

Liker du å lese? Kanskje du ikke har lest så mye før, men har lyst til å begynne? Her er uansett fire gode bøker du må få med deg!

Aurora er journalist i SPEIDEREN-redaksjonen og elsker å lese.

DEN LILLE PRINSEN
av Antoine De Saint-Exupéry

Etter at en pilot krasjer med flyet midt i den øde Sahara-ørkenen, møter han en underlig liten prins som holder han med selskap. Prinsen forteller om mange opplevelser fra sin lange reise, og om en rose som venter på han der han er fra. Dette er egentlig en barnebok, men den leses av like mange voksne som barn, og vil få deg til å drømme deg vekk. Den er fylt med fargerike tegninger. Perfekt for deg som til vanlig leser tegneserier, eller for deg som ikke har lest så mye fra før!

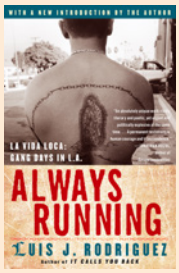
GUTTEN PÅ TREKASSA
av Leon Layson

Leon var bare en liten gutt da krigen kom til Polen. Han husker fortsatt hvordan livet som jøde ble vanskeligere og vanskeligere, og hvordan frykten kom krypende. Boka er en biografi, der forfatteren forteller om hvordan han overlevde krigen som jøde, og hvordan det var å være den yngste på Schindlers liste. Den er både trist og spennende, men også utrolig lærerik og historisk viktig. Må leses!

FLUENES HERRE
av William Golding

Et fly med engelske skolegutter styrter på en øde øy. Guttene prøver å overleve ved å forme et samfunn med en leder mens de håper på å bli reddet. Men hva skjer når noen gjør opprør og andre også vil bestemme? Denne klassikeren er både spennende og sjokkerende, og beskriver hvordan samfunn blir til og endrer seg. En bok for lesere med litt større ordforråd. Anbefales sterkt!

ALWAYS RUNNING
av Luis J. Rodríguez

På østkanten av Los Angeles vokser Luis opp som immigrantbarn med meksikanske foreldre. Rasismen herjer, men gjengbrutaliteten setter dypere spor og han er en del av den. Luis gjør det han kan for å overleve, men det er ikke så lett når han konstant faller utenfor et system som allerede er ødelagt. Dette er en biografi og oppvekstskildring preget av kriminalitet, narkotika, og gjengvirksomhet. Luis forteller om hendelser som formet han, og hvordan han etter hvert fant seg selv og kom seg ut av miljøet. Denne boka kan slukes, og vil gi deg noe å tenke på. Den er også en av mine favoritter!

TEKST: HANNE KRISTINE LYBEKKI **FOTO:** ALEXANDER VESTRUM

Mål:
F-4, 5, K-7

Vaffelkaos?

Visste du at grunnen til at 25. mars har blitt den store vaffeldagen kanskje bare **er en misforståelse** av et annet ord?

I gammel tid, så lenge som (nesten) 2022 år siden, fikk en kvinne budskapet om at hun skulle få bære frem Guds sønn. Hun het Maria, og på nettopp 25. mars skal dette ha skjedd. Og av denne grunn kalte svenskene datoen for Vårfrudagen/ Jungfru Marie bebådelsedag da den ble feiret i middelalderen, 1500 år senere. Det kløverformede bakverket vaffel har en plass i de fleste norske hjerter. Men visste du at det kan ha vært svenskene som var først ute med å kalle den sin?

Overgangen fra jomfru Maria til Vaffeldagen kan virke stor ved første øyekast, men de er virkelig ikke så langt fra hverandre. I Sverige har det vært naturlig å feire med vafler, og der kan det ha blitt litt tungekrøll for enkelte: Vårfru ble til våffel, og våffel ble til vaffel.

På 1700-tallet ble vaffelen endelig servert i Norge, men bare i bryllup, siden ingrediensene var kostbare. På et tidspunkt var vaffelmaker et eget yrke!

Hvorfor ikke bli din egen eller patruljens vaffelmaker? Her er inspirasjon til hvordan du kan spise vafler hele vaffeldagen:

FOTO: HANNE KRISTINE LYBEKK

FROKOST OG LUNSJ

Toastvaffel
Vaffel
Ost
Skinke
Ketchup

Ta ønsket mengde ketchup på halve vaffelen. Legg litt skinke på og et par skiver ost. Brett vaffelen sammen og stek i vaffeljern eller innpakket i folie.

MIDDAG

Pølse i vaffel (tradisjon fra Moss)
Wienerpølser
Vaffel
Termos

Tilbehør:
Potetmos

For enkel tilberedning koker du opp vann, heller i en termos, og putter pølsene oppi før turen starter. Potetmosen kan puttes på pølsa før du bretter den sammen, eller brukes som tilbehør ved siden av. Toppes med ketchup, sennep og løk etter eget ønske.

KJEKT Å VITE OM VAFLER

- Stek gjerne vaflene i forkant, så sparer du tiden det tar å steke dem én og én med båljernet.
- Vaffelrøre holder seg ca. tre dager i kjøleskaptemperatur.
- Ferdigstekte vafler som er pakket inn holder seg like gode ca. to dager.
- Hvis du blander inn havregryn i røra, blir vaflene grovere og kan mette mer. Most banan kan erstatte sukker i røra.

Vil du være enda mer kreativ, lag for eksempel pizzavaffel eller enchiladavaffel.

DESSERT

Vaffelbakt banan
Banan
Sjokoladebiter
Vaffel
Aluminiumsfolie

Ta bananen ut av skallet og legg den i vaffelen. Stikk et par sjokoladebiter i bananen og rull vaffelen rundt. Pakkes inn i aluminiumsfolie og legges i glørne.

OBS!

Du bør snu vaffelen ofte for å unngå at den brenner seg. Stek den gjerne til sjokoladen er smeltet og bananen blir litt myk, men det er ingen skam å spise bananen rå hvis du ikke klarer å vente. ❖

FOTO: HANNE KRISTINE LYBEKK

Kilder:
matprat.no/artikler/tema/den-store-vaffeldagen/
vg.no/annonsorinnhold/melange/vaffelenshistorie/

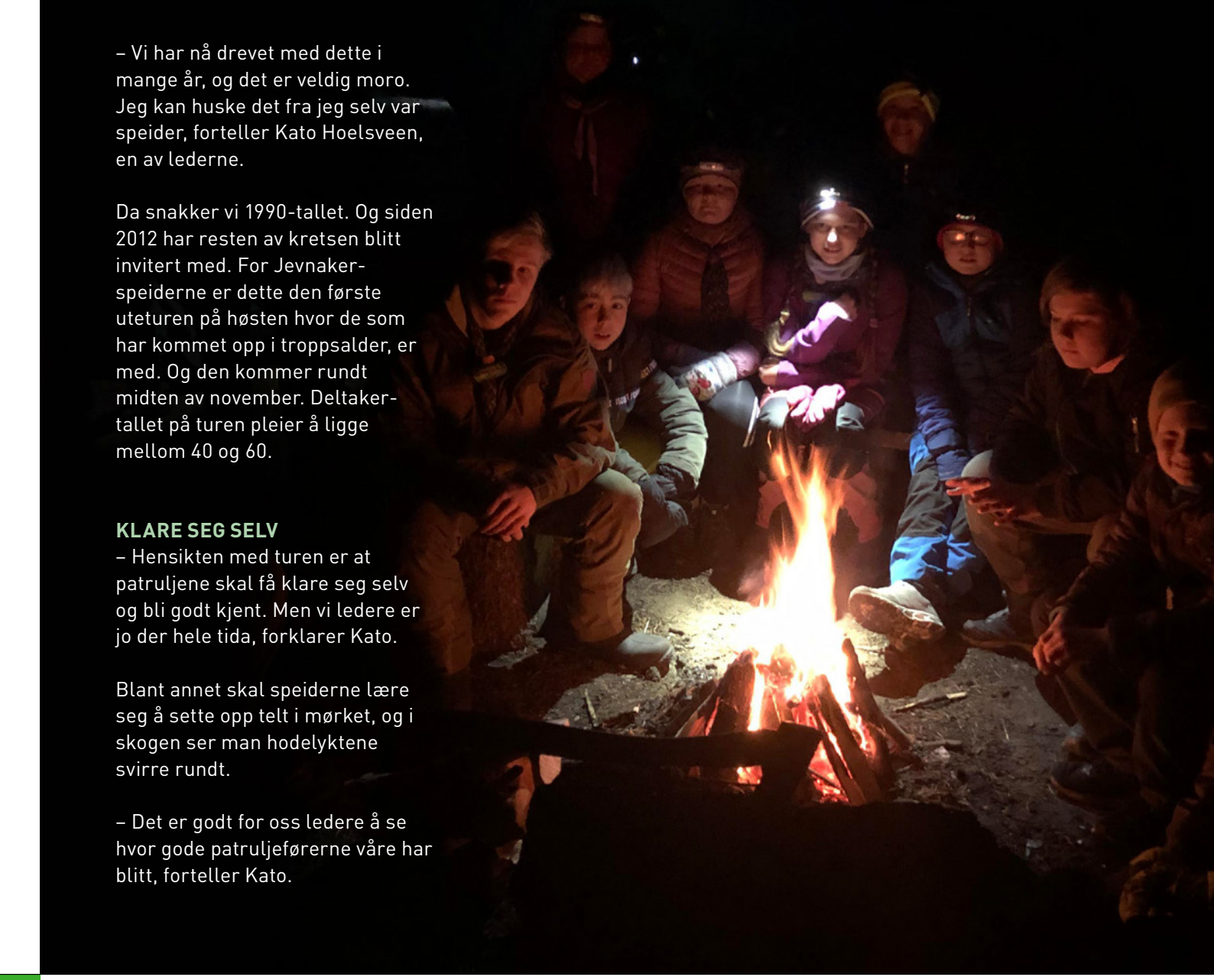

Se Den store Vaffelboka for enda mer vaffelinspirasjon! Du finner den hos Speider-sport.

TEKST: ALEXANDER VESTRUM I **FOTO:** KATO HOELSVEEN

Natt med skatt ...

I Øvre Buskerud krets er nattmanøver-turen til 1. Jevnaker legendarisk. Høydepunktet er leken «Skotter og vikinger» midt på natta.

– Vi har nå drevet med dette i mange år, og det er veldig moro. Jeg kan huske det fra jeg selv var speider, forteller Kato Hoelsveen, en av lederne.

Da snakker vi 1990-tallet. Og siden 2012 har resten av kretsen blitt invitert med. For Jevnaker-speiderne er dette den første uteturen på høsten hvor de som har kommet opp i troppsalder, er med. Og den kommer rundt midten av november. Deltaker-tallet på turen pleier å ligge mellom 40 og 60.

KLARE SEG SELV

– Hensikten med turen er at patruljene skal få klare seg selv og bli godt kjent. Men vi ledere er jo der hele tida, forklarer Kato.

Blant annet skal speiderne lære seg å sette opp telt i mørket, og i skogen ser man hodelyktene svirre rundt.

– Det er godt for oss ledere å se hvor gode patruljeførerne våre har blitt, forteller Kato.

Skotter og vikinger

Opphavet til «Skotter og vikinger» virker noe uklart. Men leken er omtalt i Speiderbasen. Den kan lekes temmelig avansert, men 1. Jevnaker bruker en versjon uten noe innviklet poengsystem.

Deltakerne deles i to lag, skotter og vikinger, og starter ved hvert sitt bål, omtrent 250 meter fra hverandre.

GULL OG PENGER

Skottene har treklosser, som symboliserer gull og penger. De skal føre dem derfra til vikingenes bål. Hver kloss gir ett poeng. Men blir skottene tatt underveis, må de gi fra seg treklossene. Og da er det nok med en berøring, eller kan det fort bli litt voldsomt!
– Før hadde vi det ikke sånn, og da hendte det at det ble litt neseblod, husker Kato Hoelsveen.

Og så handler det om taktikk. For det går an å lure motstanderen ved at noen av dem som sendes av gårde – og kanskje gjør mest for å få oppmerksomhet – faktisk ikke har noen klosser med seg.

BYTTER HALVVEIS

Halvveis i leken byttes rollene, slik at hvert lag får like lang tid som skotter og vikinger. Vinnerne er de som har klart å ta flest poeng til slutt.

– Kanskje noe at det som har gjort dette gromt for speidere, er at det er rovere med. Og det har også vært at ledere har vært med på det. Jeg vet ikke hvor mange timer jeg har prøvd å sitte der i skogen og gjemme meg. Det blir hakket mer morsomt hvis speiderne klarer å slå rovere og ledere, sier Kato.

Sjekk ut Speiderbasen: speiderbasen.no/skotter-og-vikinger

«HYPES OPP»

For dette handler om mestring. Turen i seg selv er ikke krevende. Speiderne har en plass i skogen mellom en halv og en kilometer fra speiderhuset der de ellers pleier å ha aktivitetene sine.

En viktig del av suksessen er at de eldste speiderne «hyper opp» turen overfor de yngre og bygger opp spenningen. Særlig gjelder det de nattlige leken «Skotter og vikinger».

IKKE SKREMMING

– Vi driver ikke med vekking om natta eller skremming, vektlegger Kato Hoelsveen.

Speiderne begynner tidlig å mase om «Skotter og vikinger».

– Men vi drøyer det lengst mulig. Etter det er de gjerne slitne, og da blir det fort stille, sier Kato. ❖

TEKST: AURORA THUVE-RØNNING I **FOTO:** KRISTOFFER VIGEMYR

Lekeslåssing er gøy, hvis alle er enige om det! Illustrasjonsbilde.

Hvor går grensa?

Når vi tar opp temaer som trakassering og overgrep, snakker vi ofte om grenser. Men hvor går de? **Og hvordan kan vi vite om det vi gjør er greit?** Det er ikke alltid så lett, men her er noen gode tips.

DINE EGNE GRENSER

Er det greit at andre kommer og gir deg en klem uten å si ifra? Eller at noen tar deg på låret uten å spørre? Mange liker det, andre ikke. Det er opp til deg hva du er komfortabel med, og uansett hva du synes, er det helt i orden!

Hvis noen gjør noe med deg som du ikke syntes er greit, eller som du føler er ukomfortabelt, skal du ikke være redd for å si fra. Det trenger ikke å være en stor ting. Kanskje noen kom og strøyk deg på ryggen og du syntes det var ubehagelig? Da er det greit å si til den som gjorde det at du ikke liker det og at personen ikke skal gjøre det igjen. Det er viktig at du er tydelig når du sier fra, men også at du gjør det på en ordentlig måte. Hvordan liker du å bli snakket til når du får beskjeder? Dét kan det være lurt å tenke over før du sier fra.

Som regel funker det fint å si fra, men hva om det fortsetter? Da kan du si fra til en leder eller en annen voksen som du stoler på. De kan hjelpe deg ved å snakke med personen eller finne andre gode løsninger dere blir enige om. Det aller viktigste er at du har det bra.

ANDRES GRENSER

Lytt til andre! Hvis du gjør noe som andre ikke syntes er greit, og de sier fra, så må du stoppe.

FOTO: OLAV H. BREISTEIN

Kroppsspråket kan fortelle mye om hvordan en person har det inni seg. Illustrasjonsbilder.

Noen ganger kan det være vanskelig å vite hva som er OK å gjøre og ikke, fordi vi har ulike grenser. Derfor er det alltid greit å spørre. Det kan være så enkelt som å si «Vil du ha en klem?» Hvis den du spør nikker eller sier ja, så klem i vei!

Av og til kan det være litt vanskelig å spørre eller å si tydelig fra. Da kan du prøve å se på kroppsspråket om det er noe som tyder på at det du gjør er greit eller ikke. Hvis personen trekker seg unna eller blir inneslutta, så er det mye bedre å stoppe og spørre, enn å gå for langt.

Et smil, et nikk, eller at personen gjengjelder handlingen – altså at den du for eksempel klemmer også klemmer deg – kan være tegn på at det du gjør er greit.

DET SAMME GJELDER ANDRE TING

Grenser handler ikke bare om fysisk berøring, men også om handlinger og meninger. Det å presse eller tvinge noen til å gjøre noe de ikke vil, er ikke greit. Det er viktig å respektere andre sitt nei, eller at de misliker noe som andre gjør. Du skal også være ærlig med deg selv om hva du har lyst til å være med på og ikke.

Det samme gjelder for meninger. Du skal slippe å mene noe du ikke er enig i, eller endre mening fordi du føler deg presset til det.

Om vi alle blir gode til å forstå og huske at vi er forskjellige og respektere at vi har ulike grenser, kan vi ha det fint sammen uten at noen føler seg utrygge. Både på speideren, skolen, og andre steder. ❖

FOTO: MADS ANKARSTRAND

En god glem på speiderleir kan gjøre dagen litt ekstra fin.

TEKST: KSENIA SAZONOVA

Tar dere utfordringen?

Hvorfor gjør mange ubehagelige eller sprø ting helt frivillig, for eksempel **spiser en hel sitron** uten sukker, **bader i isvann, bygger tårn av kjeks** eller **sminker hverandre i blinde?** Det handler selvfølgelig om challenges!

Men visste du at mange typiske challenges, eller utfordringer på norsk, også er vanlige speideraktiviteter, som forskjellige typer Kims lek, å tegne i blinde eller å slippe et råtт egg fra en høyde uten å knuse det? Det er jo ikke så rart, siden mye av det vi gjør i speideren er utfordringer. Men har du hørt om Utfordringen i speiderprogrammet? Det er et merke du får hvis du klarer å nå et utfordrende mål du selv har valgt.

Å VOKSE PÅ UTFORDRINGER

Når du jobber for å nå målet ditt, er det meningen at det ikke skal være så lett, det krever noe ekstra av deg. Utfordringen gir deg noe å være stolt av i lang tid etterpå. Du vokser på en utfordring, som det heter, og du har erfart og lært noe du får bruk for seinere.

PEFFENS HJØRNE

– gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

UTFORDRINGEN SOM EN CHALLENGE

Utfordringen kan være en fin aktivitet å gjennomføre sammen i patruljen. Lag en patrulje-challenge som går ut på at alle i patruljen tar Utfordringen.
Før dere setter i gang:

- Alle skal selv velge sin personlige utfordring, altså det de selv ønsker å oppnå, få til eller lære.
- Utfordringen skal være mulig å gjennomføre, men målet må være vanskelig nok til at du virkelig må stå på for å nå det.
- Stifinnere (5.–7. klasse) skal jobbe med Utfordringen i minst to måneder. Vandrere (8.–10. klasse) skal jobbe med Utfordringen i minst tre måneder.
- Dere kan ta Utfordringen flere ganger, men maksimalt én gang per halvår.

TIPS OG EKSEMPLER

Det er viktig at alle får velge utfordringen sin fritt, men før dere begynner, er det lurt å sjekke med en leder om utfordringene dere har valgt er passe vanskelige og utviklende.

Hva hver enkelte skal gjøre er veldig personlig. For noen kan en fin utfordring være noe som har med speideren å gjøre, som å lære seg nattorientering, eller være lekeleder på patruljemøtene. Andre vil velge et mål som handler om noe de er opptatt av, som å gjøre noe for miljøet, lære å spille et instrument eller ta mer ansvar for familiens kjæledyr.

Les tips og eksempler fra rovere som har jobbet med Utfordringen, på side 37–41.

HUSK Å FEIRE!

Når hele patruljen er ferdige med Utfordringen, kan dere feire. Hva med å ha et challenges-møte? Dere finner mange morsomme ideer på nett, men bruk hodet og velg trygge, morsomme challenges som alle vil være med på.

Viktig å vite når dere skal drive med challenges:

- Ingen skal presse noen til å bli med.
- Ingen andre skal overtale deg til å bli med på noe du ikke har lyst til, er redd for eller som er farlig.
- Ingen skal legge noe ut på nettet uten de det gjelder synes at det er helt greit. ❖

Kilde: Barnevakten.no

TEKST: KIRVIL KAASA

Mål:
L-2, 6, 9,
S-2

Rusgift

I løpet av ungdomstiden må de fleste ta noen valg som handler om rusmidler, altså om alkohol, hasj/marihuana eller sterkere stoffer. Da er det en god hjelp å vite hva slike viktige valg går ut på.

Fordypningsmerket Rusgift finnes som merke for både troppen og for patruljen. Patruljemerket kan dere ta sammen på to–tre patruljemøter og lære om de ulike rusmidlene og hvordan de påvirker helsen for hode og kropp.

Det finnes mange forskjellige oppfatninger om ulike rusmidler blant ungdommer og voksne. Det kan være vanskelig å vite hva som er fakta og hva som ikke er det. Da er det kanskje heller ikke så enkelt å vite hva du selv skal mene og hvilke holdninger du har! Sett deg inn i kunnskap som er faktabasert og ikke bare hva de andre sier eller har erfart. Det hjelper deg til å vite hva du skal svare hvis du plutselig får tilbud om rusmidler på en fest eller i storefri.

Merkekravene til patruljemerket Rusgift gir dere gode måter å jobbe med temaet på. Dere lærer mer om skadevirkninger og farene, og dere får muligheter til å tenke gjennom og diskutere det. Husk at dere ikke trenger å gjennomføre i den rekkefølgen som merkekravene står i:

1. Lag en presentasjon som viser skadevirkningene som alkohol og narkotika har for samfunnet og den enkelte.
2. Se en film om alkohol og/eller narkotika. Diskuter filmen i patruljen. (Se tips nederst.)
3. Inviter (eller besøk) en representant fra en avholdsorganisasjon, en organisasjon for rusmisbrukere (Anonyme Alkoholikere e.l.), en behandlingsinstitusjon, lege, politi, eller sosialarbeider for å få vite litt om hvilke problemer misbruk medfører for den som er misbruker. Det går også an å chatte med noen hos f.eks. RUSinfo. Tjenesten er åpen til kl. 18 på hverdager.
4. Gå sammen to og to i patruljen og ta for dere et arbeid som blir drevet for å skape rusfri livsstil. Presenter dette for resten av patruljen.
5. Delta i en leirbålsprat om temaet.

HVOR FINNES DET GOD INFORMASJON?

Det finnes masse informasjon for ungdom om temaet rusmidler, inkludert korte filmer som kan passe å bruke på et patruljemøte. Her er forslag til gode nettsider dere kan bruke når dere jobber med temaet. Skal dere se film, er det lurt at peffen og assen har sett filmen(e) på forhånd for å være sikre på at den passer for patruljen:

- weedensenteret.no
- ung.no/rusmidler
- blakors.no (film: gjør et googlesøk på Blå Kors film drikkepress)
- rusinfo.no
- NRK og Leo Ajkic lagde sist høst dokumentarserien RUS, som er tilgjengelig på nrk.no. Den passer kanskje best for ungdom fra ca. 12–13 år, men det kan dere vurdere selv. Episode 1–5 er på ca. 40 minutter hver, mens episode 6 er en animasjonsfilm som er mye kortere. Den handler om ulike rusmidler og hvilken virkning de har på kort og lang sikt. ❖

Premiequiz

Mål: K-3

Hva gjør haren med bæsjen sin?

- ◯ Gjemmer den
- ◯ Spiser den
- ◯ Lurer reven med den

Hvilket tema for Utfordringen valgte Petter seg?

- ◯ Sove ute hver natt i tre måneder
- ◯ Lære seg tegnspråk
- ◯ Være vegetarianer

Hvilket land kommer speideren Mwanja fra?

- ◯ Liberia
- ◯ Zambia
- ◯ Kenya

Hva gjorde patruljen Kakaostorkene for å bli valgt ut som testpatrulje for turklær fra Tufte Wear?

- ◯ De skrev et eventyr om speidere
- ◯ De vant en quiz
- ◯ De lagde en film på patruljetur

Hva liker Khitam fra Syria å gjøre når hun har fri?

- ◯ Høre på musikk
- ◯ Se film
- ◯ Leke gjemsel

Hvorfor måtte Carina bli dratt på en kjelke?

- ◯ Fordi hun hadde en nyoperert fot
- ◯ Fordi hun skulle prøve hvordan det er å dra på tur når du ikke kan gå selv
- ◯ Fordi hun ikke kan gå på ski

Hva gikk roverne på roverstevnet med?

- ◯ Gule sydvester
- ◯ Speiderhatter
- ◯ Grønne toppluer

Finn rett svar i bladet!

Vinnere av premier fra Speider-sport i SPEIDEREN nr. 4/21: Småspeiderne Varg Seip Bendiksen fra 1. Isegran sjøspeidergruppe Thea Eng Syvertsen fra 1. Hokksund speidergruppe får hvert sitt eksemplar av Speiderboka – gratulerer!
Neste gang kan det være du som får en flott premie fra Speider-sport!

Svarfrist: 21. mars.

Vinn

eller

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

KLIPP UT, ELLER KOPIER SIDEN, OG SEND DEN TIL:
Norges speiderforbund,
Postboks 6910 St. Olavs plass,
0130 Oslo. Merk konvolutten med SPEIDEREN

DU KAN OGSÅ SENDE SVARSIDEN PÅ E-POST:
kk@speiding.no
Skriv SPEIDEREN i emnefeltet

Hvis jeg vinner, vil jeg helst ha

- ◯ Speiderboka – masse friluftslivskunnskap for speidereventyr året rundt.
- ◯ Fin speiderhals av myk ull i samme farger som speiderskjerfet og med forbundsmerket. Smart på tur året rundt!

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** SEBASTIAN BØE

Sommerens beste speidereventyr!

Sommer, sjø, sol og speiderleir **– kan det bli bedre?** Bli med på sjøspeiderlandsleir den første uka i juli.

Hvert fjerde år samles sjøspeiderne i Norge til felles leir, og i år er det sjøspeiderlandsleir fra 2. til 9. juli på Breivoll Gård.

«Breivoll Gård er en liten oase innerst i Bunnefjorden» skriver Den Norske Turistforening (DNT) på sine nettsider. Det er DNT Oslo og Omegn som driver stedet i samarbeid med lokale ildsjeler, med tilbud og aktiviteter særlig for barn. Landlig, fredelig, med god plass og rett ved sjøen i Ås kommune er den et supert leirsted. Du har kanskje besøkt fornøyelsesparken Tusenfryd? Breivoll Gård ligger bare få kilometer unna.

Det er Nettverk for sjøspeiding som arrangerer leiren. – Vi planlegger for inntil 700 deltakere på leiren, rundt 500 fra sjøspeidergrupper og 200 fra andre speidergrupper, forteller leirsjef Hans Petter Kvalø. Det er nemlig populært også blant «landkrabbespeidere» å delta på sjøspeiderlandsleiren.

MASSE MORO PÅ SJØ OG LAND

På leiren vil det være mange flotte aktiviteter med maritim ramme, både på land og på sjøen. Båtliv, bading, praktiske oppgaver, leirbål, byhaik i Oslo med spennende oppgaver og overnatting i Nordmarka, regatta og mye annet morsomt som skal gi ny kunnskap og, ikke minst, knytte vennskap på tvers av grupper og patruljer.

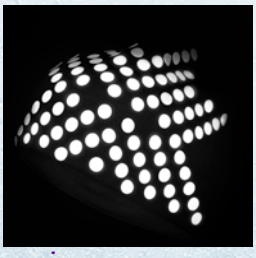
En stor samling av båter, fra små joller/kanoer til store skøyter, vil bli benyttet i ulike aktiviteter i løpet av leiruka, for i uka før og uka etter leiren er det felles armada (samseilas) med sjøspeiderbåter fra vest, sør og øst. ❖

BLI MED PÅ FJORDTARM 2022

Frist for foreløpig påmelding for speidergrupper: 15. mars
Frist for endelig påmelding deltakere: 1. mai
Leirkontingent: Kr 2 950 for hele leiruka 2.–9. juli. Kostnader for ev. armada kommer i tillegg og fastsettes av hver speidergruppe.

For mer informasjon og påmelding: speiding.no/arrangementer/sjospeiderlandsleiren-2022

Refleksluе fra norske Morild.

338,–

Ergo Grip-hanskene er våre favoritthansker med ullfôr fra Hestra. Vi elsker dem!

931,–

Regnvotter til barn fra Helly Hansen i PU-materiale med fleecefôr.

211,–

Dunsokk fra Exped veier nesten ingenting. Men holder føttene varm i soveposen og på hytta!

635,–

Vanntette hansker fra Black Diamond med geiteskinn, Pertex-membran og fastsydd Thinsulate-fôr med fleece på innsiden. Glissade Gloves er perfekt for rapperlering og tauarbeid på våte og kalde dager.

718,–

Fjellvotter fra Hestra med snølås, godt grep og avtagbart fôr i ullfrotté som varmer godt. Tåler røff hverdagsbruk!

503,–

Nyhet

GAVEKORT

speidersport

Vi sender gavekortet på e-post, eller du kan velge å skrive det ut og levere det selv, på gamlemåten. Populært blir det uansett!

Spikkepakke med klassisk Morakniv med et forhåndsskåret Dalahest-emne. Artig gave!

405,–

Refillposer til Førstehjelpskoffert.

fra 63,–

speider-sport

Speidersport.no

Langtursekken Adventure er en slitesterk ryggsekk fra det danske speidermerket Asivik. Passer like godt på fjellet som på reise.

65 liter 1529,–

Kuppelteltet Habitude er et selvbærende telt fra MSR som passer for familier på fire. Teltet er så lett og kompakt at man faktisk kan gå turer over flere dager uten at halve sekken inneholder kun teltet. Det har ståhøyde!

7613,–

Høstposen Ascent 900 er en sovepose fra Rab med romslig snitt og meget god krage. Posen er fylt med 650+ cuin ren gåsedun som gir en komforttemperatur ned til –8 grader.

~~4299,–~~ 2999,–

Termokopp er en fin-fin stålkopp med speidermotiv. Holder veldig godt på varmen.

191,–

Speiderpakka er en super turmatboks fra svenske Wildo med både brettekopp og gaffelskjekniv.

139,–

Dagstursekkene Talon og Tempest fra Osprey er laget for å klamre seg fast til ryggen som en forskremt apekatt. Skikkelig bra dagstursekk som alltid vil være med på tur.

20/22 liter 1184,–

Speiderflaskene fra Nalgene har store åpninger slik at de er raske å fylle og enkle å holde rene. En klassiker som tåler absolutt alt! (Og den ene flaska lyser til og med i mørket.)

239,–

Kraftstasjon med hjul! Goal Zeros Yeti 3000X er en kjempestor batteribank til hyttebruk på ganske imponerende 3032 Wh. Klargjort for lading med solcelle. Noe for speiderhytta?

38 299,–

#speiding

Hver uke er det utemøter, turer, lek, bålkos og mye mer. Her er bilder speidere over hele landet har delt på Instagram i høst og vinter med emneknaggen **#speiding.**
Del du også, da!

@1.gulseth.speidergruppe

@1.sandnes_speidergruppe

@1.tananger_sjo

@hraknerud

@roverstevnet instagram

@roverstevnet instagram

@troppen.ssg

@hortenms

@kmspeider

@strutsroverlag

@bjorn_roger

@ole.sletten

@sandnesgaukenroverlag

@1.gulseth.speidergruppe

@ole.sletten

@speidergruppa

@hetlevikspeiderne

@nonstop_roverlag

@frivillighetensar2022

@risorspeider

@markento_privat

@polarisroverlag

@lorenskogsydspeidergruppe

@roverstevnet instagram

@holmenspeiderne

@speidergruppa

@gjerpen_msk

TEKST: ERIK STEINSBU WASBERG I **FOTO:** MAGNUS GULLBRÅ

Snart er det europakonferanser

Norge stiller på Europas «speiderting» i Rotterdam for å være med på å bestemme hvordan vi skal drive med speiding fremover. **Hva gjør man egentlig der?**

Hvordan skal vi drive med speiding i fremtiden? Norges delegasjon, inkludert tre ungdomsdelegater, deltar i juli i år på europakonferansene til World Organization of the Scout Movement (WOSM) og World Association of the Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS).

Nederland er vertsland denne runden. Forrige gang, i 2019, ble den avholdt i den kroatiske kystbyen Split. Norge var vertsland i 2016, og konferansene var i Sandefjord i Vestfold.

HVA SKJER PÅ KONFERANSENE?

Det er mye som skal bestemmes på en slik konferanse. Strategier skal diskuteres, budsjetter skal vedtas og et nytt styre skal velges. Det er likevel nok av tid til å bli kjent med mange andre speidere fra hele Europa og å lære mye nytt.

Det kan på mange måter sammenlignes med et speiderting, det øverste organet for medbestemmelse i forbundet vårt. Hver krets og hvert korps sender sine representanter som er med og bestemmer hvordan speiding skal drives fremover.

WOSM og WAGGGS holder hver sin europakonferanse på samme sted. Alle norske gutter som er speidere er medlemmer i WOSM. Alle norske jenter som er speidere er medlemmer i WAGGGS.

Delegasjonen til konferansen består i hovedsak av speidersjefene i henholdsvis Norges speiderforbund og KFUK-KFUM-speiderne, generalsekretærene i begge forbundene og de såkalte "International Commissioners" i hvert forbund, samt noen utvalgte ungdomsdelegater.

VERDENSKONFERANSE

I fjor ble verdenskonferansene til både WAGGGS og WOSM avholdt. Koronapandemien medførte at disse ble gjennomført digitalt.

WOSM sin neste verdenskonferanse er i Egypt i 2024. WAGGGS holder sin verdenskonferanse på Kypros i 2023.

Hvis du da er mellom 18 og 26 år og vil gjøre en forskjell for speiding på internasjonalt nivå, bør du søke om få delta. Som ungdomsdelegat lærer du mye om speiderarbeid i hele verden og speidingens rolle i samfunnet. Dette er en spennende mulighet du ikke vil angre på om du tar! ❖

Erik Steinsbu Wasberg (i midten) og fire andre norske speidere, i alt to fra KFUK-KFUM-speiderne og tre fra Norges speiderforbund, deltok på ungdomsforumet under den digitale verdenskonferansen for WOSM i fjor.

TEKST: HANNE KRISTINE LYBEKK I **FOTO:** PRIVAT

Mwanja vil hjelpe andre unge kvinner

Zambia er Norges speiderforbunds nyeste samarbeidsland (se sidene om Speideraksjonen), og Mwanja er speider i jentenes speiderforbund der.

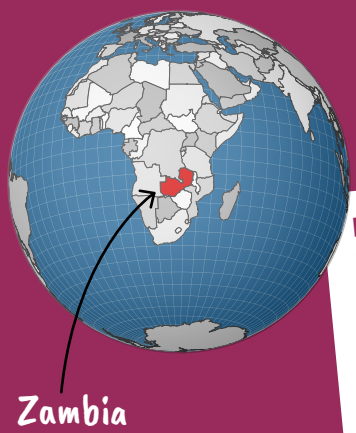
Navn: Mwanja Rabecca Maimbo
Alder: 24 år
Organisasjon: Girl Guides Association of Zambia
Er fra: Lusaka, Zambia
Favorittsitat:
«Life is either a daring adventure or nothing at all.» – Livet er enten et vågalt eventyr, eller ingen ting!

HAR DU EN FAVORITTRETT?

– Nshima med fisk og okra (likner på sukkererter)! Fisk blir brukt i det meste av mat her i Zambia, og nshima kan sammenlignes med en slags bolledeig.

HVA BØR MAN OPPLEVE I ZAMBIA?

– Ta kontakt med de lokale speidergruppene for å få en velkomst du sent vil glemme. Speiding skjer over alt! På barneskoler, universiteter og ellers i samfunnet. Men det aller beste er om du planlegger besøket slik at du får opplevd en zambisk speider-leir. Gøy blir det uansett!

HAR DU EN DRØM FOR FREMTIDEN?

– Oh, yes! Jeg drømmer om å drive min egen organisasjon for å hjelpe unge kvinner ut i verden. Personlig har jeg også en drøm om å reise rundt i verden, med en lengre ferie i Dubai og på Maldivene.

HAR DU EN LEK Å DELE MED NORSKE SPEIDERE?

– Balance the ball (aktivitetssang): Alle står i ring rundt én person, personen i midten leder leken. Lederen roper først, og de rundt gjentar:

«Balance the ball!» x 5
«I get the ball!» x 2
«I put it here!» x 2
«I pepeta!» x 2

Tips: Denne leken ligger ute på YouTube, her ser du også håndbevegelsene som hører til.

KOMMUNISERE I ZAMBIA:

Muli bwanji? = Hvordan går det?
Zikomo = Tusen takk (m.m.)

VIL DU BLI VENN MED MWANJA?

Skriv på engelsk til:
mwanjamaimbo@yahoo.com

TEKST OG FOTO: AMALIE DALHAUG HALLELAND

FOTO: FIDEL FERNANDO-UNSPLASH

Turutstyret ditt skal tole mykje og vare lenge, og du må halde det godt ved like og reparere det når det trengs.

Ta vare på utstyret ditt

Det løner seg av fleire grunnar! Er det slitt eller øydelagt, kan du ofte reparere.

I Noreg brukar ein person i snitt tre gongar meir sports- og fritidsutstyr enn folk i resten av Europa. I tillegg kostar nytt utstyr mykje pengar, så om alt varer litt lenger, kan du spare mykje og bidra til å redusere forbruket av til dømes klede, liggjeunderlag, soveposar, brennarar og telt.*

Fyrst og fremst er det viktig å halde utstyret ved like heile året. Når du kjem heim frå tur må alt turkast, så kan du impregnere vasstette klede og smørje lêrsko med skoimpregnering. Ein gong i sesongen kan det vere lurt å smørje glidelåsar med silikonfeitt og å plukke brennaren ifrå kvarandre, fjerne sot og smørje pakningar. Ulla di treng du nesten aldri vaske, det er nok å lufte godt etter bruk. Men sjølv om du gjer desse tinga, kan ustyret framleis bli øydelagt.

BRENNAR

Kjenn brennaren din! Det er mange bra videoar på YouTube om du treng instruksjonar og info om din spesifikke brennar. Sørg også for å ha riktig reparasjons-utstyr til brennaren.

Kva gjer du om det ikkje kjem brennstoff ut av brennaren ved bruk? Då må du finne ut kvar det er tett, plukke brennaren ifrå kvarandre, del for del, og sjekke at det går væske gjennom. Når du har lokalisert problemet, reingjer, fjern sotet, og test på ny. Hugs, ein rein brennar er meir effektiv enn ein sotete brennar.

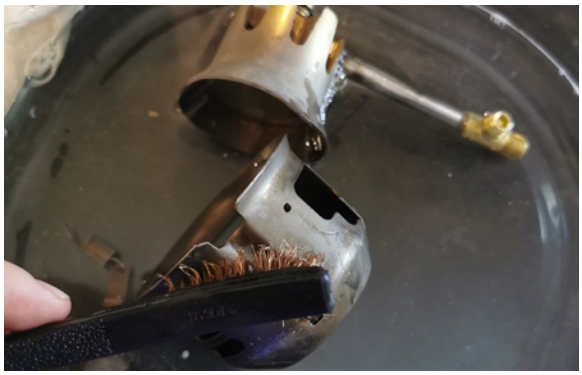
Om det lekkjer drivstoff ut, er det høgst sannsynleg ei pakning som er gamal eller innturka. Då må du smørje pakninga med silikon-feitt, og om dét ikkje gjer at ho blir mjuk, må du byte til ei ny.

TELT

På telt blir ofte glidelåsane øydelagt. Smør dei med silikonfeitt kvar sesong og ved behov. Får teltet rifter i duken, kan desse enten syast eller lappast. Om du lappar, er det viktig å bruke ein lapp av same materiale som teltduken. Saumane kan det vere lurt å sikre med eit vasstett lim, til dømes Aquasure.

TELTSTENGER

Ein annan del på teltet som kan bli øydelagt, er stengene. Strikken inni kan morkne og få «sår». Om strikken ryk på tur, er du ille ute, så du bør skifte han før du får problem. Bruk strikk av same kvalitet, tre han gjennom alle stengene og knyt i begge endane. Stenger kan òg bli bøygd eller knekke, då kan eit ekstra ledd vere redninga. Ha alltid med eit ekstra ledd på tur og byt bøygde ledd før dei knekk.

Ein metallbørste kan vere nyttig for å fjerne sot og støv.

Fang maskene med ein strikkepinn i god avstand frå hòlet.

ULLSOKKAR

Å stoppe sokkar er ein koseleg aktivitet, men nokon gonger er det ikkje nok å berre stoppe dei. Nokon sokkar er heilt slitt under, då kan du bruke andre teknikkar, til dømes denne: Du tek ein strikkepinn og fangar alle maskene over det slitte området. Bruk garn i same kvalitet og strikkefastleik og strikk glattstrikk i lik lengde som det slitte området. Når du er nøgd med lengda, fell av laust og sy dei tre siste sidene fast i sokken med same garn. Dette kan du gjere med all mogleg strikk, anten fordi det er slitt, eller for å dekke eit hol. ❖

'Henta frå «Den store klimaguiden», skriven av Thomas Horne, 2020

Strikk ein lapp i passe lengde for hòlet.

Sy dei tre lause sidene fast med same garn.

KVA ER DU OPPTEKEN AV NO?

TEKST: OSCAR ELIASSEN FINK I **FOTO:** PRIVAT

Ny spalte!

Ikkje reis unødvendig!

Sara (18) er oppteken av klimaproblema, samstundes som ho er glad i å reise. **Men ho meiner alle bør tenkje gjennom om ei reise er viktig eller ikkje.**

Sara Gabblegoose er 18 år og rover i Iskaffe roverlag i Førde speidargruppe. Til dagleg går ho andre året på vidaregåande.

Kvifor er du opptatt av klimaet og miljøet?
– Eg har ikkje lyst til at dyr og menneske skal døy fordi eg slepp ut CO2 og andre klimagassar. Det har store konsekvensar som me burde unngå, slik som smelting av polisen og breane.

Sara prøver å la vere å gjere ting som gjev høgt utslepp av klimagassar, men det er litt vanskeleg til tider, vi er jo alle ungdommar som blant anna kanskje likar å stå litt lenge i dusjen. – Når eg handlar klede, vel eg plagg eg veit eg kjem til å bruke og reparere når dei blir øydelagde. Eg vil ikkje ha noko som blir brukt ein gong og så aldri meir igjen.

OM REISER

Men Sara er òg glad i å reise og skal til Sør-Korea på verdsspeidarleiren i 2023.

– Skal du til Sør-Korea sjølv om reisa vil gje ganske høge utslepp?
– Ja, fordi eg meiner at ei slik oppleving vil vere verdt det. Det å treffe speidarar frå heile verda og bli kjent med andre kulturar er morosamt og noko du lærer mykje av. Det bør vi fortsetje med, men det er viktig at vi finn meir miljøvennlege måtar å reise på.

Ho fortel at ho ikkje reiser mykje, men ho skal på Spejdernes Lejr i Danmark i år.

–Om nokon seier til deg at dei reiser mykje, kva tenkjer du då?
– Unødvendige reiser tykkjer eg ein skal unngå, men har ein gode grunnar, er det greitt, meiner eg.

– GRETA ER TØFF

Kven er klimahelten din?
– Eg ser opp til Greta Thunberg, og eg tykkjer at ho er tøff som starta med skulestreik for klimaet. Fleire burde gjere liknande ting, men ikkje skulke. Skule er viktig fordi det er vi som går på skulen no som må finne løysingane på klimaproblema. ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** PRIVAT

En skikkelig utfordring

Flere vil vite mer om den delen av speiderprogrammet som heter Utfordringen. **Her forteller fem rovere om hvordan de har jobbet med den.**

Noen deler av speiderprogrammet krever en vesentlig større innsats enn andre. **Utfordringen** er én av dem. Den er en del av programmet for speidere uansett alder. Meningen er at hver og én skal bestemme seg for hva som skal være ens egen utfordring de neste ukene eller – for speidere i tropp og roverlag – månedene. Hva du gjør og hvordan du gjennomfører, er opp til deg selv.

Å jobbe med Utfordringen skal være passe krevende og skal gi deg øvelse og erfaring med å sette egne mål, arbeide for å nå dem, vurdere om du har oppnådd det du ville og å sette deg nye mål. Det gjør deg beredt for livet!

I Speiderbasen finner du en detaljert beskrivelse av hvordan du jobber med Utfordringen.

MERKEKRAV FOR UTFORDRINGEN FOR ROVERE

For å motta Utfordringen må du:

- sette deg et personlig, selvvalgt mål
- jobbe mot målet i minimum fire måneder
- nå dette målet

Du kan ta Utfordringen flere ganger, men maksimalt seks ganger mens du er rover. For å få Speidersjefens topputmerkelse må du ta Utfordringen fire ganger i løpet av tiden du er i roverlaget, tre ganger hvis du er speider i tropp.

UTFORDRING:

Å være vegetarianer

Petter Holsbø Angvik (17), Agniki roverlag, Moldespeiderne:

– For meg var det et spenstig valg av utfordring, og et stort mål, fordi jeg spiste kjøtt til nesten alle måltidene, både til middag og som pålegg på brødskiva.

De første ukene var jeg usikker på om det egentlig var så lurt, for starten, i januar i fjor, var krevende. Det ble ingen gode kalkunrester på meg! Familiemiddager var utfordrende, jeg måtte ofte ta ansvaret for å lage maten min sjøl, og jeg prøvde å ikke være til bry, for eksempel når jeg ble invitert og det ble servert mat som ikke passet med Utfordringen.

Fatter'n syntes det var artig at jeg valgte å gjøre alt dette for ei lita nål! Men etikken i valget mitt, det at det er en «vennlig» måte å spise på fordi du skal skåne dyr, gjorde at det handlet om noe mer. Jeg lærte mye, som at det finnes masse god mat uten kjøtt.

Først gikk det mye i vegetarvårruller, pizza margherita og tomatsuppe. Jeg prøvde også nøttesteik, for eksempel, men det var ikke så godt. Underveis ble jeg bedre på kjøkkenet, det var learning by doing, og jeg erfarte at det var mye bedre å lage mat fra bunnen fordi det smaker bedre! Til slutt lagde jeg et skikkelig vegetarmåltid med flere retter til familien min.

Etter de fire månedene dro jeg rett ned på Burger King! Burgeren smakte godt, men det ble ikke den himmelske opplevelsen jeg hadde sett for meg. Et år etter lager jeg fremdeles masse vegetarmat, men nøttesteik er et lukket kapittel, tror jeg.

Jeg valgte denne utfordringen fordi jeg ville ha en skikkelig en. Kanskje blir jeg vegetarianer en gang i framtida, men akkurat nå velger jeg bare å spise litt mindre kjøtt og ha kjøttfrie dager, for det var faktisk litt tidkrevende.

Jeg likte best: All den gode maten jeg fikk oppleve, det var et besøk i en ny matverden for meg.

Mitt beste tips: Lag en liten plan, ikke altfor detaljert. Sørg for at den er utfordrende nok, ikke velg noe du allerede gjør eller kan.

UTFORDRING:

Å trene småspeidere i sikkerhet på tur, slik at de kunne dra på haik og få en god og trygg opplevelse

Lise Karine Ljunggren Ringstad (23), rover og enhetsassistent i 1. Bodø speidergruppe:

Lise Karine har tatt Utfordringen fire ganger. Den ene gangen valgte hun å trene 14 småspeidere som skulle over i troppen høsten 2017 i sikkerhet på tur, så de kunne delta på haiken på landsleiren Nord i 2017.

– Denne utfordringen var kanskje den vanskeligste, for du skal legge til rette for niåringer noe som er beregnet på dem mellom 10 og 15. Du må få det de skal lære og trene på ned på deres nivå. De mister fort fokuset i den alderen, det må du ta med i beregningen. Men det var veldig artig når de fikk det til!

Vi hadde to prøvehaiker i nærområdet. Første gang var

jeg med, og jeg merka hvor små de var, noen var mørkredde. Neste gang hadde de mer erfaring, men fikk ha meg i nærheten under overnattinga. For å slå leir på avtalt sted, måtte de bruke kart og kompass. De brukte ellers alt de hadde lært, hadde med stormkjøkken med gass, lagde seg middag og var flinke til å ta vare på hverandre. Ei snubla og ble våt, og de andre passa på å få av vått tøy og legge henne i soveposen. De sa ingen ting om hva som hadde skjedd da jeg kom. Det viktigste på en speidertur er å ta vare på hverandre. Det hadde de skjønt, og det varma lederhjertet mitt.

De ble til to patruljer med sju speidere i hver som deltok på landsleirhaiken. De fylte sjøl peff- og ass-rollene og hadde ikke voksne ledere med. Én patrulje glemte fyrstikker, men fikk det på en kontrollpost de var innom. Ellers hørte jeg ikke et pip fra dem før de var tilbake neste dag!

Mitt beste tips: Utfordre deg sjøl på noe du synes er gøy, da virker det mer overkommelig.

UTFORDRING:

Være prosjektleder for Friluftsskolen i Harstad

Benjamin Askevold Andersen (22), Medkila og Kattem speidergrupper, Komité speiding:

– Jeg har arrangert friluftsskole i Harstad i fire år nå, og første gang jeg var prosjektleder for Friluftsskolen, i 2017, var det mitt tema for Utfordringen.

Friluftsskolen er et bra og populært lavterskeltilbud. Du trenger ikke være den mest atletiske for å delta, sjøl om det er mye fysisk aktivitet. Mange hadde knapt vært utenfor gamingrommet, og dette ble en ny type mestring for dem. De samarbeidet i små grupper, og vi brukte speidermetoden. Ungene blomstret!

Vi gjennomførte Friluftsskolen i vinter- og høstferien 2017. I forkant bestemte vi hvordan vi ville ha det, hvordan staben skulle være satt sammen for at det skulle bli best mulig for deltakerne. Jeg hadde vært med én gang før som stab. Som prosjektleder tok jeg ansvar for økonomien og fordelte arbeidsoppgavene. Om vinteren hadde vi skiturer, aking og snøhulegraving, om høsten var det mye kanoaktivitet. Vi fylte lett alle de 28 plassene på Friluftsskolen. De fleste var rundt 11–12 år, de hadde ikke gjort så mye av slike aktiviteter før.

Jeg likte best: Å høre fra ungene at de ville komme tilbake neste gang, og å se at staben fungerte bra. Det har styrka samholdet mellom oss rovere i kretsen, og vi møtes ennå, det er en fin gjeng.

Mitt beste tips: Ikke tenk så avansert, for utfordringen er personlig, velg noe som passer for deg.

UTFORDRING:

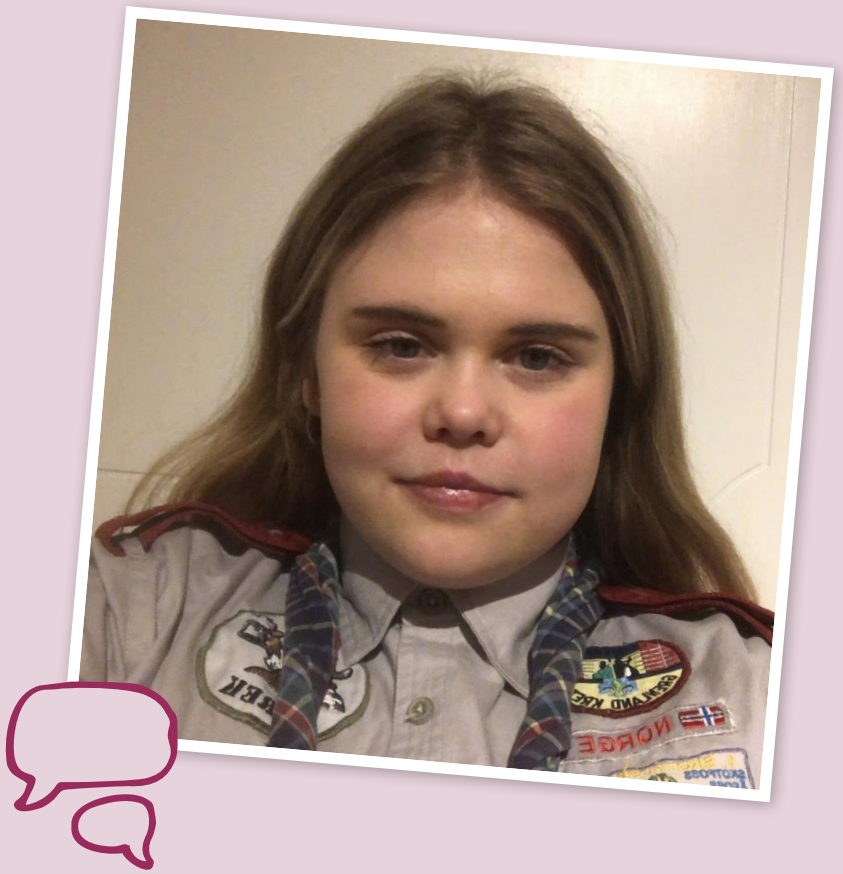
Ta vervet som leder for roverlaget Hårek og være en god roverlagsleder

Thea Rinde Oterkiil (20),
1. Skotfoss speidergruppe,
Hårek roverlag

– Jeg valgte dette temaet fordi jeg ville utvikle meg sjøl ved å ta mer ansvar. Tidligere har laglederen hatt mye av styringa sjøl, men jeg hadde lyst til å involvere de andre mer i planleggingen, gi dem ansvarsfølelse, følge opp aspirantene og støtte dem. På selve Utfordringen brukte jeg tida fra november 2020 til juli/august i fjor.

Da jeg starta var engasjementet i laget litt opp og ned, og deltakelsen på roveraktiviteter i kretsen og nasjonalt var lav. Jeg bestemte jeg meg for å få de andre med på flere aktiviteter. I fjor deltok vi på både Slagplan og på Roverstevnet på Camp773. Det kan virke litt skummelt å delta på nasjonale arrangementer når du ikke har gjort det før. Jeg har fått de andre med på arrangementer i kretsen også, både sosiale aktiviteter, kretsting og kurs.

Jeg har gitt roverne «smålekser», som å komme med forslag til terminlista. Jeg har vært tydelig på at de kan komme til meg hvis de lurer på noe, og jeg har passet på å være tilgjengelig for dem. De fleste synes det er blitt en stadig bedre kultur i roverlaget. Målet er at alle skal kjenne seg trygge der.

Jeg har utvikla meg sjøl gjennom Utfordringen, er flinkere til å gi tydelige beskjeder og være bestemt når det trengs. Jeg er også bedre til å lytte til innspillene fra de andre. Noen er kjempeaktive, andre mindre. Jeg prøver å engasjere dem som er litt mer i bakgrunnen, eller som ikke sier så tydelig fra om hva de vil, slik at de også kjenner seg inkludert og har det bra.

Mitt beste tips: Bestem deg for noe du synes er gøy eller som virker spennende, og som du har lyst til å gjøre eller bli bedre til.

UTFORDRINGEN:

Bli kjent med egen økonomi og forskjellige måter å spare på. Lage et fremtidig sparemål og budsjett til dette.

FOTO: VERONICA EGGEN

Nadia Eggen (18), rover i Polaris roverlag, Melhus speidergruppe

– Utfordringen min skulle være noe som er nyttig framover. Jeg bodde hjemme, men hadde planer om å flytte om kort tid. Det er krevende for en ungdom å få ansvaret for økonomien sjøl, det er mye å lære. Jeg begynte med Utfordringen i mai i fjor og ble ferdig i august.

Først kontaktet jeg en økonomilærer ved skolen min og fikk gode råd. Et av dem var å lage et budsjett. Jeg har en jobb ved siden av skolen, så det var fint å se i budsjettet at inntektene var større enn utgiftene.

Jeg begynte å se på måter å spare på. Som speider er jeg opptatt av ikke å ha høyt forbruk. Først lærte jeg om fondssparing, jeg startet med minstebeløpet. Det var litt skummelt, men så kom DNB-kampanjen «Hun investerer». Da bestemte jeg meg for å prøve med et beløp jeg hadde råd til å tape. Det var artig å følge med på hvordan investeringen utviklet seg, å se at pengene økte i verdi fortere og mer enn på en vanlig konto. «Yes, jeg har gjort noe riktig!» tenkte jeg.

Jeg fylte 18 sist sommer, og da fant jeg ut at jeg kan spare skatt gjennom BSU (Boligsparing for ungdom). Jeg hadde spart en del allerede, men pengene sto bare på konto, jeg visste ikke helt hva jeg ville bruke dem til. Jeg satte meg et sparemål også, til depositumet jeg trengte når jeg skulle flytte.

Personlig økonomi blir en aldri helt utlært på! Jeg hadde tenkt at det kom til å bli skikkelig vanskelig. Det er lite fokus på dette på skolen, i alle fall ikke nok til at vi lærer å kunne styre egen økonomi. Jeg merker nå at jeg kan nok til å diskutere det og fortelle om mine erfaringer til andre som ikke har satt seg like mye inn i temaet. Men inntrykket mitt er at det er lite prat om personlig økonomi blant folk flest, det er litt dumt.

Jeg har utvikla meg veldig når det gjelder hva jeg kan om egen økonomi. Jeg passer på økonomien min og stoler på at jeg kan nok til å styre den, det er jo ingen andre som skal gjøre det!

Jeg likte best: Å flytte hjemmefra gikk lett fordi jeg var trygg på temaet personlig økonomi. Før jeg begynte på Utfordringen var jeg usikker på hvordan det ville gå, men da jeg kom i gang og fylte 18, økte motivasjonen kraftig. Det åpna seg så mange muligheter. Jeg har skjønt at det handler mye om hva jeg prioriterer.

Mitt beste råd: Sett deg et mål knytta til noe du liker og kan ha bruk for, uavhengig av om det er vanskelig. Et tema du virkelig brenner for klarer du å finne ut av. Det er lov å få hjelp. Og det skal jo være krevende! ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** PRIVAT

Mål: K-1, 7, 8, 9

Speiderplagg som varmer og varer

Liker du å strikke eller sy? **Prøv deg på leirbålskappe eller speiderkofte, da vel!** Oppskriftene og mønster finner du på nett, og hos Speider-sport får du kjøpt ullstoff til leirbålskappa.

Mønsteret til den fine speiderkofta er opprinnelig laget av Helene Moe Slinning for KFUK-KFUM-speiderne, men omarbeidet til NSF av Aud Solveig Eiken Nødtvedt som er rover i Moldespeiderne. Solveig laget en NSF-variant av speiderkofta som et prosjekt i kunst og håndverk på ungdomsskolen! Bruk Rauma Finull eller annet tilsvarende garn som gir samme strikkefasthet. Vil du ha en variant som skiller seg ut? Prøv med andre farger enn de mer tradisjonelle – Rauma Finull finnes i over 100 ulike fargenyanser.

FOTO: MERETE BOLSTAD

Leirbålskappa setter du også lett ditt eget preg på, med bånd, merker, bokstaver eller annet. Det er god plass! Det myke, varme ullstoffet kan du kjøpe akkurat så mye av som du trenger til din egen kappe, eller en hel rull, hvis dere er flere som vil lage. På Speider-sports nettsider finner du både stoffet i fire forskjellige farger, mønsteret og en veiledning til hvordan du går fram.
Lykke til! ❖

ROVERE I FARTA

TEKST: OSCAR ELIASSEN FINK I **FOTO:** ANDREAS BERGE FORMO

– Utrolig gøy!

Tørre og passe sprø: Rovere fra Nonstop roverlag syntes Roverstevnet var utrolig kjekt og likte de gule stevnesydvestene fra oljemuseet.

«Roverstevnet var utrolig gøy!» og **«Oljemuseet var kult!».** Det var noen av kommentarene fra deltakerne etter høstens roverstevne.

Roverstevnet har blitt en populær aktivitet for rovere i vårt langstrakte land. Det har blitt arrangert siden 1954, og i november møttes 150 rovere til en helg med mye gøy.

Helgen startet med en tur til Norsk Oljemuseum i Stavanger. Der lærte vi om det norske oljeeventyret, som historien om funnet og utvinningen av oljen på norsk sokkel ofte kalles. For de 150 rovere på Roverstevnet på Camp773 i Vesterlen krets var det litt av hvert på programmet. På selve leiren var det flere aktiviteter, som å bygge pepperkakehus, bli med på klatretur og fjelltur. Du kunne selv velge hvilke du ville være med på, eller om du bare ville henge med andre rovere.

Roverstevnene er helt fantastiske for den som vil bli kjent med nye folk og møte rovere en kjenner fra før. Staben, som gjorde en fantastisk jobb, besto selvsagt også av rovere. Savner du allerede å treffe rovere fra andre deler av landet, eller du var så uheldig at du gikk glipp av Roverstevnet i fjor, følg med framover på alt det kule og koselige som skjer for rovere i 2022! ❖

FASIT HODEBRY

R	T	E	U	P	S	D	B	I	V	A	J
G	**L**	T	**H**	R	L	Å	K	C	S	**H**	K
K	**A**	V	**O**	F	U	B	X	A	P	**A**	V
S	**P**	**U**	**R**	**V**	**E**	**U**	**G**	**L**	**E**	**U**	D
E	**P**	Y	**N**	I	K	Ø	T	E	R	**K**	Y
T	**U**	**H**	**U**	**B**	**R**	**O**	B	I	S	**U**	F
V	**G**	O	**G**	Y	S	E	T	B	F	**G**	G
A	**L**	T	**L**	**J**	**O**	**R**	**D**	**U**	**G**	**L**	**E**
I	**E**	P	**E**	S	V	N	Q	P	Æ	**E**	K
J	Q	**K**	W	E	F	H	Y	L	K	I	R
S	**L**	**A**	**G**	**U**	**G**	**L**	**E**	C	**S**	J	O
P	B	**T**	F	H	A	Ø	R	E	**N**	S	A
L	Y	**T**	V	T	U	P	N	I	**Ø**	N	F
U	R	**U**	H	K	E	I	R	K	**U**	I	T
T	V	**G**	S	R	P	O	F	D	**G**	U	S
N	E	**L**	S	Y	T	B	T	A	**L**	R	Å
M	**P**	**E**	**R**	**L**	**E**	**U**	**G**	**L**	**E**	D	V
A	K	E	B	I	S	M	T	F	A	T	Y

SPEIDER-CV

Navn: Tuva Moholdt

Alder: 21 år

Speiderbakgrunn: Speider i Hønefoss speidergruppe og blant annet programansvarlig under landsleiren Agenda 2021.

Utdanning: Går tredje år av masterutdanningen i prosjektledelse innen bygg og anlegg ved NTNU i Trondheim.

Aktuell: Fikk æreskniven for roverstevne-arbeidet i 2018 og NSFs hederstegn etter landsleiren Agenda.

TEKST: ALEXANDER VESTRUM I **FOTO:** SONDRE STRØMHOLM

Takker andre for at hun får bidra

– Jeg skalv, og jeg klarte ikke å gjøre speiderhilsen med riktig hånd, en gang, forteller Tuva Moholdt (21) om da hun **mottok hederstegnet fra speidersjefen**.

På en hybel i Trondheim sitter Tuva. Hun er på tredje året av masterutdanningen i prosjektledelse innen bygg og anlegg. Men bare det første halve året ble en normal studenttilværelse. For så kom koronapandemien, med mye digital undervisning.
– Det er ganske kjipt, slår hun fast.

DESENTRALISERT LEIR

Pandemien ga ikke bare utfordringer for studenter, men også for gjennomføringen av landsleiren Agenda i 2021.
– Det skulle egentlig være én stor leir, men så måtte vi kaste oss rundt året før. Da begynte vi å planlegge desentralisert leir, og jeg vil jo si det ble bra, sier Tuva.
Hun var opprinnelig nestleder i programetaten, men rykket opp til å lede etaten fram mot og under leiren.
– Den store styrken min er at jeg ser det positive i ting og sprer glede rundt meg. Og det er også det som gjør at jeg kan jobbe mye, sier Tuva.

ET EVENTYR

Leirkomiteen møttes faktisk bare tre ganger fysisk før gjennomføringen av den desentraliserte leiren. Men Tuva fikk reise rundt til en rekke leirer og se programaktivitetene i bruk.
– Å planlegge er jo gøy, men det er noe helt annet å stå der på et jorde og se alle som er glade.
– Det var et eventyr, konkluderer Tuva om landsleiren i fjor.
Nå drømmer hun om å få være med på å arrangere Roverway i 2024. Arrangementet kan samle så mange som 5 000 rovere fra hele Europa i Norge. Og så er det felles landsleir mellom NSF og KFUK-KFUM-speiderne i 2025. Den ventes å samle hele 15 000 speidere.
– Det blir dødsrått!

ENESTE JENTE

Tuvas gruppe er Hønefoss i Øvre Buskerud krets. Da hun kom i troppsalder, havnet hun i patruljen Frosk.
– Mamma og pappa trodde jeg skulle slutte, for det var bare gutter i troppen. Men det var ikke noe problem, for jeg har to brødre, forteller hun.
Etter hvert kom det flere jenter til troppen.
– Det var en mulighet til å bli et forbilde for dem. De turte å bli, og det ga meg veldig mye, forteller Tuva.

FOTO: TUVA MOHOLDT

STÅR PÅ HEDERSPLASS

På hjemmekontoret hos Tuva står det synlige beviset på at hun har mottatt NSFs hederstegn – et innrammet diplom. Dette gis til aktive ledere som har «gjort speidersaken en særlig stor tjeneste, eksempelvis vist initiativ og engasjement til løsning av større oppgaver». Tuva fikk det for arbeidet med Agenda 2021.
– Det var veldig hyggelig å få den takken. Jeg er så glad for alle dem som har bidratt til at jeg kan bidra. ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** PRIVAT

Heder og ære

Å få en æresbevisning for innsatsen sin for speideren er stor stas og en hyggelig påskjønnelse!

Frivillighetens år 2022

– Inspirasjonen min er å se at speiderne utvikler seg og vokser med oppgavene, det er belønning god nok for meg! Dette er et ganske vanlig svar fra speiderledere som blir spurt om hva som er det beste med å være leder og om hva som driver dem. Men det betyr jo noe å få anerkjennelse fra andre også! Det er mange gode måter å gi folk en klapp på skuldra på, en av dem er å belønne engasjerte, dyktige frivillige med Norges speiderforbunds æresbevisninger:

ÆRESKNIVEN

Æreskniven er en spesielt designet kniv i slire med forbundsmerket på. Den kan tildeles av gruppetinget, kretsstyret, korpsstyret eller Speiderstyret. Kriteriene for å få kniven er at vedkommende speider har vist mot og utholdenhet i spesielle situasjoner. Ledere i alle enheter som har gjort en spesiell innsats på sitt plan kan også få æreskniven.

Troppsleder Marianne Rønnekleiv fra 1. Vennesla speidergruppe mottok æreskniven i fjor: – Det var da gruppa feiret hundreårsjubileum at jeg fikk overrakt æreskniven, og jeg visste ingenting på forhånd. Jeg ble både rørt og glad, for det er veldig fint å få en slik

En glad og rørt Marianne Rønnekleiv med æreskniven og diplomet.

anerkjennelse for de mange timene med innsats hver uke.

NSFS HEDERSTEGN

Påskjønnelsen NSFs hederstegn kan tildeles aktive ledere. Disse må ha gjort speidersaken en særlig stor tjeneste, som å ha vist initiativ og engasjement til løsning av større oppgaver.

HEDERSTEGN FOR IKKE-MEDLEMMER

Også personer som ikke er NSF-medlemmer kan motta en påskjønnelse for å ha ytt speidersaken store tjenester, nemlig hederstegnet for ikke-medlemmer. Dette deles ut av Speiderstyret til personer som har utmerket seg på forbundsplan, og av kretsstyret til personer som har utmerket seg på gruppe- eller kretsplan.

SØLVULVEN

Sølvulven er forbundets høyeste utmerkelse. Den kan deles ut til medlemmer som har gjort et særlig fortjenstfullt arbeid for Norges speiderforbund, det vil si for spesielt langvarig og aktiv innsats. Arbeidet må ha foregått i flere av organisasjonens ledd og bør ha foregått på flere nivåer, som gruppe, krets og forbundet sentralt.

Kretsledere, korpssjefer, Speiderstyrets medlemmer og generalsekretær kan fremme et begrunnet forslag til kandidater til Sølvulven. Sølvulven deles normalt ut på Speidertinget og overrekkes av speidersjefen eller en oppnevnt stedfortreder.

En lenke til informasjon om de ulike æresbevisningene og til skjemaene for å søke om slike finner du på speiding.no under fanen Medlem. ❖

SPEIDERAKSJONEN 2022

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** ZAYNAB MAYLADAN - NRC

Mål:
S-13, 14,
V-7

SPEIDER-AKSJONEN 2022

Et bedre liv med skole og et håp om en tryggere framtid

Barn og unge, som Khitam på 13 år, trenger å lære og å kjenne seg trygge, uansett hvor i verden de bor. Gjennom Speideraksjonen kan du og jeg bidra til en viktig forskjell for og andre. Vi gjør verden bedre!

Les mer på de neste sidene.

SPEIDER-AKSJONEN 2022

HVA GÅR PENGENE TIL?
Pengene går i år til Flyktninghjelpens skole- og yrkesopplæringsprosjekter for barn og unge i Libanon. Én del går også til Norges speiderforbunds samarbeid med speiderforbund i Zambia og Liberia.

Litt av pengene dekker produksjon og utsendelse av aksjonsmateriell. Når kostnadene er trukket fra, får Flyktninghjelpen 70 % av inntekten, mens NSFs prosjekter får 30 %. Over 90 % av pengene Flyktninghjelpen får fra Speideraksjonen går til arbeidet deres i felt.

MER SPEIDING I ZAMBIA OG LIBERIA
Norges speiderforbund har en lang og god tradisjon for å støtte speiderarbeidet i andre land. Vi gjør mer enn å sende penger: Vi bidrar til å utvikle organisasjonen gjennom bedre rutiner, vi holder lederkurs og lærer opp ledertrenere, og vi møter frivillige og ansatte, slik at vi alle kan lære av hverandre. Vi inviterer også speidere fra samarbeidslandene til å delta på for eksempel vår landsleir. Samarbeidsprosjektene støttes også av Norad (Direktoratet for utviklingssamarbeid.

Vi har samarbeidet med Liberia i noen år allerede, mens samarbeidet med Zambia er nytt. Sakte, men sikkert er vi med og bygger opp forbundene og styrker speidertilbudet. Les artikkelen «Heisann, Zambia!» i SPEIDEREN nr. 4-21 eller på speideraksjonen.no for å finne ut mer om samarbeidet.

HÅP OG ET STYKKE VANLIG HVERDAG
Flyktninghjelpen er en norsk hjelpeorganisasjon som jobber mange steder i verden hvor mennesker er på flukt fra krig, vold og sult. Hvert år hjelper Flyktninghjelpen mer enn ti millioner mennesker i over 30 land med det aller viktigste de trenger. Norges speiderforbund har samarbeidet med Flyktninghjelpen om Speideraksjonen siden 2005 og samlet inn mer enn 14 000 000 kroner. Vi er stolte av det gode samarbeidet!

En av Flyktninghjelpens flere viktige oppgaver er å sørge for at barn og unge fortsetter å lære i et trygt miljø, selv i krisetider. Utdanning kan redde liv og gi håp for framtiden. Skolen betyr mye for barnas utvikling. Der kan de bearbeide vonde opplevelser og få en slags normal hverdag på et sted som kjennes trygt og godt. Skole og utdanning er også viktig for å bygge opp igjen landet når det blir fred. Flyktninghjelpen gir barn og ungdom mulighet til å ta igjen tapt skolegang, og de jobber for at jenter og gutter skal ha like muligheter til å lykkes.

Les mer om Flyktninghjelpen på nrc.no.

FLYKTNINGER I LIBANON
Libanon ligger ved Middelhavet og grenser mot Israel i sør og Syria i nord. Landet er lite, omtrent like stort som Rogaland fylke. Likevel har Libanon tatt imot nesten 1 400 000 barn, ungdommer og voksne som har flyktet dit fra krig og uro, de fleste fra Syria.
Det er ikke plass til å bygge flyktningleirer for alle som er kommet. Flyktninghjelpen jobber derfor på andre måter for å skaffe flyktningene steder å bo.

Skolene i Libanon har ikke plass eller nok lærere til å ta imot alle barna og ungdommene som lever som flyktninger i landet. Ofte går elevene på skolen «på skift» for at alle skal få skolegang: Noen går om morgenen, andre om ettermiddagen eller kvelden.

FLYKTNINGHJELPENS UTDANNINGSARBEID I LIBANON
- Hjelper ungdom på flukt tilbake til utdanning. Årlig får rundt 7 000 mennesker hjelp gjennom Flyktninghjelpens utdanningsprogrammer i Libanon.
- Holder kurs og god opplæring for lærere, inkludert Better Learning Programme.

FOTO: ZAMBIA SCOUT ASSOCIATION

Noen av pengene vi samler inn går til Norges speiderforbunds samarbeid med speidere i Zambia (som her) og i Liberia.

- Holder intensivkurs for at barn og ungdom som har vært borte fra skolen i lang tid skal kunne ta igjen tapt skolegang.
- Tilbyr yrkesopplæring og aktivitetsbaserte, korte læringskurs for ungdom.
- Tilbyr livsmestringstrening for ungdom og unge voksne. Les mer på side 51.

BESTILL AKSJONSMATERIELL

Plakater, bøsseetiketter, skjerfmerker, ID-kort og plomberingspinner bestiller speidergruppa kostnadsfritt hos Speider-sport. Mangler gruppa innsamlingsbøsser, kan disse også bestilles.

NYTT MERKE!

I år har Speideraksjonen et nytt skjerfmerke for alle som deltar! Det er knallrosa og gult, og fargene symboliserer to av FNs bærekraftsmål, mål nr. 10 om mindre ulikhet og mål nr. 7 om ren energi til alle. Energi er et knapphetsgode mange steder i verden, også i Libanon. Det gjør det ekstra krevende å drive skole for barn og ungdom på flukt. Klimautfordringene gjør det viktig å finne alternativer til energikilder som kull, olje og gass. Flyktninghjelpen er opptatt av å gi ungdom utdanning som blant annet gjør dem beredt til å arbeide med å finne løsninger for fornybar energi. ❖

AKSJONSBAROMETER

Hvor mange deltar i Speideraksjonen 2022, og hvor mye greier vi å samle inn? Registrer hvor mange dere er og beløpet dere samler inn underveis i aksjonen og følg med mens tallene vokser!
Se speideraksjonen.no.

INSPIRASJON TIL AKSJONEN

Det finnes mange måter å gjennomføre Speideraksjonen på. Gode tips til møteforslag og aktiviteter i forkant av aksjonen og til ulike måter å samle inn på finner du lenker til på speideraksjonen.no.

På webinaret vårt om Speideraksjonen 3. mars kl. 20.30– 21.30 kan du møte både noen som har vært på flukt og noen som jobber for Flyktninghjelpen.

SPEIDERAKSJONEN 2022

TEKST: ELENA DIKOMITIS/NRC I **FOTO:** ZAYNAB MAYLADAN/NRC

Endelig lærer Khitam å lese og skrive

Khitam er 13 år gammel og opprinnelig fra byen Homs i Syria. Hun var bare tre år da familien hennes flyktet til Libanon for å unnslippe krigen i hjemlandet.

Da koronasmitten traff Libanon, gikk det hardt ut over arbeidslivet. Mange mennesker, både libanesere og flyktninger, mistet jobben sin. Foreldrene til Khitam klarte ikke lenger å skaffe nok penger til mat og annet som de og de fire barna trenger.

– Før korona gikk vi på skolen, forteller Khitam. – Faren min hadde oftere arbeid da enn han har nå. For da koronaen gjorde at alt stengte, ble det mye vanskeligere å finne arbeid. Så da måtte vi slutte på skolen for å hjelpe til, forklarer trettenåringen.

Men nå, endelig, får både Khitam og søsknene hennes for første gang alle sammen gå på skole, takket være Flyktninghjelpens skoleprogram. De har nylig begynt på Flyktninghjelpens Basic Literacy and Numeracy-program. Det er opplæring i lesing, skriving og regning for barn mellom 10 og 14 år som aldri har fått gå på skolen, eller som ennå ikke har lært nok til å begynne på en vanlig, libanesisk skole sammen med barn på samme alder som dem.

Mange flyktninger og fattige libanesiske familier har blitt enda fattigere de siste to årene. Mye skyldes koronapandemien. Khitams familie er blant dem som har fått det vanskeligere. Vi vet nå at mange barn nå må hjelpe til med å skaffe mat til familien fordi foreldrene deres ikke ser noen annen utvei.

GJEMSEL SOM FRISTED

Khitam hjelper fremdeles til med å høste erter på åkeren til familiens libanesiske naboer. Det er også der faren hennes av og til får jobbe. Selv jobber Khitam fra klokka seks om morgenen til midt på dagen, hver eneste dag.

– Det er mest krevende å jobbe om vinteren. Da blir det så kaldt, noen ganger er det frost, sier Khitam.

– Mye gjørme gjør det umulig for oss å jobbe det meste av tiden. Jeg blir syk også. Om sommeren kan arbeidet være tøft, da også, på grunn av den brennende varmen fra sola.

Khitam har fått en god venn som også jobber med å plukke erter. Vennskapet gir henne litt trøst.
– Bestevennen min er jenta jeg jobber sammen med. Hun er veldig hyggelig og forteller meg alt mulig. Jeg liker å jobbe sammen med henne. Jeg håper at vi alltid kan være sammen og jobbe sammen, forteller hun. – Yndlingsleken min er gjemsel. Vi leker i åkeren når vi er ferdige med å jobbe. Bestevennen min lukker øynene og teller, jeg løper og gjemmer meg i det høye gresset. Jeg er veldig god til å gjemme meg! ❖

Den opprinnelige artikkelen er oversatt, forkortet og tilrettelagt for Speideraksjonen av Kirvil Kaasa.

TEKST: ELENA DIKOMITIS/NRC I **FOTO:** MALENE CELIUS ENOKSEN/NRC

Bedre læring med Flyktninghjelpens programmer

Læring skjer først når en har det bra. Derfor sørger Flyktninghjelpen for at barn som har vært utsatt for uforestillbare traumer får kunnskap, ferdigheter og støtten de trenger for å håndtere vonde minner.

Lærerstaben og de som jobber med å gi omsorg til elevene trenger også støtte for å sikre sin egen psykiske helse. Det er viktig at programmer for psykisk helse og psykososial støtte er innlemmet i læreplanen. Det er nødvendig når skole og utdanning skal bidra til å dekke de grunnleggende behovene til vold- og konfliktrammede mennesker som er drevet på flukt stadig flere steder i Midt-Østen.

Khitam og de tre søsknene hennes har nylig begynt på Flyktninghjelpens Basic Literacy and Numeracy-program. Det er opplæring tilrettelagt for barn mellom 10 og 14 år som aldri har fått gå på skolen, eller som ennå ikke har nok grunnleggende kunnskap til å begynne på en vanlig, libanesisk skole. Programmet er koblet til Flyktninghjelpens Better Learning Programme.

Flyktninghjelpen jobber også med å øke bevisstheten blant foreldrene om betydningen av det å få en utdanning, om barns rett til utdanning og hvilke utdanningsmuligheter som finnes, fra de uformelle opplæringsprogrammene som Flyktninghjelpen og andre hjelpeorganisasjoner tilbyr, til de formelle programmene gjennom det libanesiske skolesystemet.

STØTTE TIL ELEVER I UTFORDRENDE TIDER

I tillegg til selve utdanningen får Khitam og søsknene hennes bøker, skrivesaker, kontantkort for databruk og hygieneartikler, ting familien deres og mange andre flyktninger og fattige libanesere ikke ville hatt råd til selv i dagens Libanon.

Hadeel Sleiman, som er en av Flyktninghjelpens ansatte på utdanningsteamet i området der Khitam bor, forklarer hvordan lærere og andre ansatte støtter elevene i denne krevende tiden:

– Utdanningsteamet vårt følger opp alle elevene daglig. De laster ned leksene elevene har levert elektronisk, retter dem, sender elevene oppmuntrende talemeldinger og så videre. Hver ansatt på teamet har ansvar for å følge opp 30 elever, forklarer Hadeel.

– Hvis de trenger ytterligere hjelp med skolearbeidet, får elevene komme til utdanningssenteret vårt for å få hjelpen direkte. I slutten av hvert semester tar elevene en test for å måle framgangen sin, slik at vi kan tilpasse den videre støtten i opplæringen. ❖

Den opprinnelige artikkelen er oversatt, forkortet og tilrettelagt for Speideraksjonen av Kirvil Kaasa.

Barn og unge i Libanon lærer om blant annet miljøvern i engelsktimene.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** MALENE CELIUS ENOKSEN/NRC

Ønsker seg innspill fra speiderne

Flyktninghjelpens ungdomsteam i Libanon har en idé. Den vil de gjerne videreutvikle i samarbeid med norske speidere.

I Libanon har Flyktninghjelpen et utdanningsprogram som retter seg mot de eldste ungdommene. Gjennom dette får ungdommer med bakgrunn fra flere land tilbud om kompetansebaserte kurs ved åtte utdanningssentre i Libanon.

Programmet inkluderer muligheter for opplæring på en arbeidsplass for uteksaminerte ungdommer, slik at de har med seg denne typen kompetanse når de skal søke jobb eller starte opp sin egen virksomhet.

INKUBATORHJELP

Flyktninghjelpens ungdomsteam i Libanon foreslår å bruke midler fra Speideraksjonen til å sette opp en inkubator for ungdom som har fullført en grunnutdanning og som vil skape sin egen arbeidsplass. Inkubatoren skal hjelpe dem fra gründeridé til utvikling og oppstart.

En slik oppstart krever vanligvis at en har både penger og utstyr selv og et sted å være. Takket være inkubatoren fjerner Flyktninghjelpen denne barrieren. Inkubatoren blir et fellesgode som kan komme en større gruppe ungdom til gode, under tilsyn og teknisk støtte fra Flyktninghjelpen. Teamet foreslår å arrangere en entreprenørskapskonkurranse, spesielt rundt fornybar energi, og vurderer også premier som bidrar til å motivere vinnerne til å gå videre med ideene sine.

Ideen er ikke ferdig utviklet, og ungdomsteamet ønsker seg innspill og ideer fra Norges speiderforbund til hvordan dette kan gjøres
– Vi skal se nærmere på det spennende prosjektet sammen med Flyktninghjelpen, men umiddelbart ser jeg for meg at vi kan bidra for eksempel med innspill som bygger på speidermetoden, sier rådgiver for internasjonalt arbeid og bistand Venusia Vinciguerra. ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** ROBIN MALM

Lag libapizza!

Denne turpizzaen med smak fra det libanesiske kjøkkenet er superenkel **og veldig god**.

Har du smakt libanesisk mat, vet du at det er skikkelig digg! Libapizza er inspirert av det libanesiske kjøkkenet. Bunnen består av libabrød, et mykt libanesisk tynnbrød som passer perfekt her. Za'atar er et blandings-krydder som består av timian, oregano, sumak, sesamfrø og salt. Krydderet er mye brukt i Midtøsten. Ajvar er en tykk saus av godt krydret og grillet paprika og aubergine.

De fleste steder er det lett å få tak i ingrediensene til libapizza. Libabrød, za'atar og ajvar (eller aivar, det er det samme) får du kjøpt i grønn-saksbutikker med godt utvalg. Libabrød hører også til utvalget i større matbutikker, ofte blant frysevarene.

Oppskriften er fra:
Hilde Grøtte, @eteute, du finner den og flere andre gode oppskrifter på **turmat.no.** ❖

Til fire personer, eller som en liten smakebit til mange flere, trenger du:

4 stk libanesisk tynnbrød
1 rød paprika
4 ss ajvar
4 ts za'atar-krydder
4 ss olivenolje til steking

Slik gjør du:

1. Del opp tynnbrødet i 4–6 biter
2. Smør på et tynt lag med ajvar-saus på hver bit.
3. Legg på litt paprika som er delt opp i tynne skiver.
4. Topp med et raust dryss med za'atar-krydder.
5. Stek libapizzaen noen få minutter i olivenolje i stekepanne, på for eksempel primus eller stormkjøkken, til den blir lett stekt på undersiden og brødet blir sprøtt.

Smaker aller best nylaget!

SPEIDERLEDELSE

TEKST: INGRID STENE KVIST I **ILLUSTRASJON:** BENTE CHRISTENSEN

Verktøykassa – alt på ett sted

Du har kanskje sett menypunktet «Verktøykassa» på speiding.no? Kanskje du også har lurt litt på hva det er og **om det er for deg?**

Verktøykassa for grupper, kretser og korps er en samleside med hjelpemidler og verktøy som skal gjøre det litt enklere for deg som er leder å drive speiding i gruppene, kretsene og korpsene. Det er masse nyttig informasjon, tips, presentasjoner, hefter, maler, opptak av webinarer og gruppeoppdrag samlet under åtte kategorier.

Det handler både om administrasjon, utvikling av gruppa, kretsen eller korpset, organisering av arbeidet, fordeling av roller og oppgaver, tips til gjennomføring av tinget, tips til utvikling og oppfølging av ledere, motivasjon, patruljebygging, kommunikasjon, planlegging, økonomi og mye mer. Her ligger alt som tidligere var under menypunktet For grupper, og i tillegg mye nytt for kretser og korps.

Verktøykassa er altså hjelpesider for ledere i hele organisasjonen. Det kommer stadig noe nytt, og verktøykassa oppdateres kontinuerlig. Er det noe du savner der, ta kontakt med forbundskontoret: nsf@speiding.no. ❖

Se: speiding.no/verktoykassa

SPEIDERSJEFENS HJØRNE

TEKST: HÅVARD DJUPVIK | **FOTO:** FOTOGRAF BIRDY - BIRGITTE HENEIDE

Fordi vi bryr oss!

Nå er vi i gang med Frivillighetens år!
Så hvordan er en speider en del av frivilligheten? Frivilligheten er alle som er med i en organisasjon, både som speider, som leder, som rover. Det er deg som er forrest i rekka og deg som er baktropp, deg som maler speiderhytta og deg som baker kake, deg som sørger for godt humør og deg som synger høyest rundt leirbålet … eller lavest. Vi er alle en del av noe, og bidrar til noe, fra å holde humøret oppe og lage god stemning, til å organisere, lede eller støtte.

For Frivillighetens år handler om å løfte frem organisasjonene som er bygget opp av folk som vil noe, både for seg selv og for andre.
Så står vi på, da, i motgang og vansker, i usikker hverdag og utfordrende endringer. Fordi vi vil noe, fordi vi bryr oss.

Denne vinteren og våren skal vi bry oss litt ekstra om dem som må gjennom sykdom og karantener, om dem som kjenner på å måtte endre på terminlista og møteopplegget for n'te gang, om dem som kjenner på at dørstokkmila har blitt veldig mye lengre. Men det er også tiden for å bry seg om andre der ute, de som kanskje ikke har dørstokk, engang, de som gjerne skulle gått på skole og bygget seg en forutsigbar fremtid. Jeg oppfordrer alle til å bli med på Speideraksjonen. Fordi vi bryr oss!

Så sier jeg det igjen: Jeg håper speiderhverdagen snart blir mer normal, at vi kan møtes på store arrangementer og planlegge litt lengre frem og glede oss til ting vi vet blir bra. Jeg gleder meg i hvert fall veldig til det neste halvåret! Til blant annet å feire Speidernes dag, til skikkelig NM, til sjøspeiderlandsleir, til peff- og ledersamling og til nasjonal roverleir.

Til vi møtes igjen
– vi er fortsatt verdens største og beste vennegjeng! ❖

Speiderhilsen fra speidersjef Håvard og Speiderstyret

TEKST: JANNE KATHINKA FONGEN I **FOTO:** KRISTIN GRØNN-HAGEN

Smarte tips til tinget

Vinteren og våren er tid for gruppe- og krets-/korpsting. Her er tips som gjør tinget mer **relevant og interessant for speiderne.**

Speidermetoden er det som gjør speiding unikt. Ett viktig element er medbestemmelse og ansvar. Som speiderledere skal vi legge til rette for at speiderne er med på å bestemme, i overenstemmelse med deres interesser og evner. Tinget er ikke noe unntak.

GJØR NOE HYGGELIG UT AV TINGET!

Inviter til felles kveldsmat, leirbål i etterkant av tinget, eller avhold tinget i forbindelse med en tur! Gruppe- og korps-/kretsting er en glimrende mulighet til å samle alle til noe hyggelig. Ønsk alle velkommen, spesielt speidere som ikke har vært på ting før! Husk å sette tinget på terminlisten, slik at alle kan holde av dagen.

REELL MULIGHET TIL Å DELTA

Husker du da du var liten og satt rundt bordet i familieselskap og ikke forsto bæret av de voksnes prat? Eller når du hang langt bak i pensum og ikke hadde peiling på hva foreleseren sto og bablet om? Det er ikke gøy å bli snakket over hodet på! Bruk ord som speiderne forstår, eller forklar vanskelige ord når du bruker dem. Konstituering, delegater, akklamasjon, avkastning og balanse er nok ikke kjent for tolvåringen.

Sakspapirer sendes ut i forkant av møtet for at speidere og ledere skal kunne sette seg inn i sakene. Bare slik har man en reell mulighet til å mene noe om det! Gå helst gjennom sakspapirene sammen med speiderne før tinget.

Speiderne kan bidra med meninger og forslag i saker de kjenner at angår dem.

UNG MØTELEDER?

Speidere ser opp til rovere! Har dere engasjerte rovere som har vært på en del ting i gruppa eller korpset/kretsen? Bruk dem som møteledere! Det er ikke lenge siden de satt i samme posisjon som speiderne. De husker kanskje bedre hva som var helt uforståelig, og kan dermed forklare det bedre til speiderne!

RELEVANTE SAKER

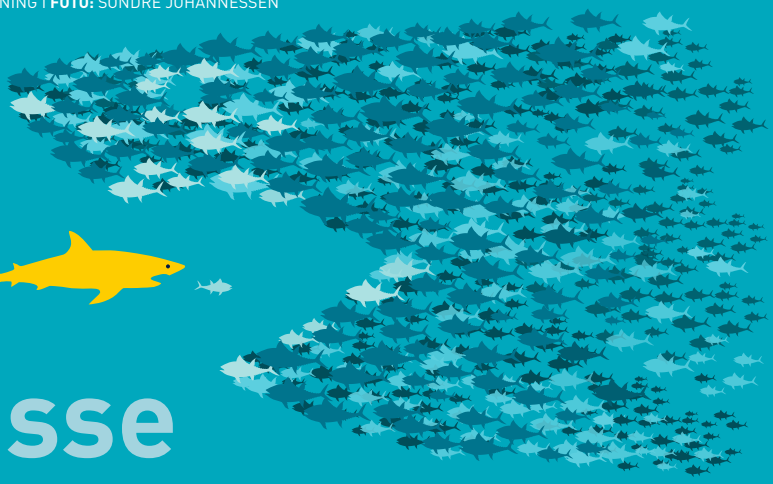
Selvsagt må man gjennom både vedlikehold på eiendommer, regnskap og budsjett. Speidere er ganske heldige som får lære om og bestemme slike saker fra de er 12 år gamle! Likevel kan det være en ide å sette saker som direkte angår speiderne på sakslista, slik at speiderne skjønner at deres stemme er viktig og betyr noe. Det kan være hvor og når dere skal dra på leir, hvilken gruppe dere skal invitere med dere, eller hvilke telt som skal kjøpes til patruljene. Hjelp også speidere til å skrive forslag til saker som skal tas opp/stemmes over, men husk å gjøre det i tide.

Gi dere mens leken er god. Tinget behøver ikke å vare i mange timer!

Det er gøy og viktig å være med på å bestemme – få speiderne med på det. Lykke til! ❖

TRYGGE MØTER

TEKST: AURORA THUVE-RØNNING I **FOTO:** SONDRE JOHANNESSEN

– Viktig å passe på at alle har det bra!

Trakassering og overgrep – krevende tema for et troppsmøte, tenker du kanskje. SPEIDEREN-journalist Aurora er ikke enig, det handler bare om **å bruke noe av alt det gode materiellet som allerede finnes.**

Sist høst holdt jeg et temamøte for troppen min der vi pratet om trakassering og overgrep. Det var kjempeenkelt og ble en stor suksess. Det var faktisk så lett at jeg, som er 15 år, organiserte og holdt møtet helt selv. Er du litt usikker på hvordan du kan legge opp et slikt møte? Da har jeg et forslag til deg!

HVORFOR ET MØTE OM DETTE?

Trakassering og overgrep rammer dessverre flere unge. Vi ser også at det i mange tilfeller er jevnaldrende som står bak ugjerningene, og at det starter så tidlig som på barneskolen. Det er også problemer som blir enda større når barna vokser til, og etter hvert trer inn i den voksnes verden. Derfor er speideren en fin arena å ta opp disse temaene på. Vi kan forebygge fremtidige tilfeller ved å spre informasjon, og ved å gi speiderne verktøyene og kunnskapen de trenger for å være en del av løsninga for sin generasjon.

HVORDAN?

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) har laget et grundig og godt opplegg på nett for arbeidet mot seksuell trakassering og overgrep, LNU Trygg. Her finner du blant annet ulike kurs, aktiviteter, tips og råd om håndtering av trakassering og overgrep, samt god veiledning om varsling for alle aldre og målgrupper innenfor en organisasjon.

Siden møtet du skal holde er for speidere i tropp, bla deg nedover nettsiden trygg.lnu.no helt til du finner «Kurs for ungdommer på fritidsklubb» og trykk deg inn på denne. Her finner du en temapresentasjon med ferdig manus og instruksjoner som du enkelt kan laste ned og bruke på møtet. Den er laget for alle medlemsorganisasjonene til LNU. På enkelte steder i presentasjonen er det greit å justere innholdet slik at det stemmer med det som gjelder for speideren.

Ikke all informasjonen du trenger står i manuset, så det er lurt å sette seg inn i temaet på forhånd, slik at du kan utdype lysbildene og svare på eventuelle spørsmål speiderne stiller.

Om du blar lengre ned på siden, vil du finne aktiviteter som hører til temaet, og som er fine å bruke for å sette fagstoffet ut i praksis på en trygg måte. Hver aktivitet tar omtrent 15–20 minutter og kan også være gode å starte eller avslutte møtet med.

DU TRENGER:

- PC
- Prosjektor og lerret/TV
- Nødvendig teknologisk ekstrautstyr
- Tid

En enkel aktivitet er glimrende for å vise i praksis at vi kan ha ulike grenser.

Gode forslag til aktiviteter for troppen om temaet i Speiderbasen:

- Hvor går grensen?
- Møteforslag om Trygge møter - tropp

AKTIVITET:

Grenser

Da jeg holdt møtet, ville jeg ha en kort aktivitet som kunne gjennomføres i løpet av presentasjonen, samtidig måtte den også være relevant. På LNU Trygg fant jeg denne, som legger et godt grunnlag for videre forklaring av grensesetting og intimsoner:

Del speiderne inn i to grupper. Få dem til å stå på to rekker der de ser mot hverandre. Alle skal ha én person overfor seg, og rekkene skal stå minst to meter fra hverandre.

Be speiderne gå mot hverandre, uten å gi noen nærmere instruks. De vil etter hvert stoppe når de kommer nærme nok personen overfor dem selv, og du vil legge merke til at de gjør det med ulik distanse til hverandre. Noen vil stå nærmere enn andre.

Dette er poenget med aktiviteten, og det er viktig at dere snakker om det etterpå. Hvorfor stoppet noen tidligere enn andre? Har vi forskjellige grenser? Og når blir det for nærme?

Aktiviteten tar ca. 3–7 minutter, avhengig av hvor raske speiderne er, men kan være et fint avbrekk fra stillesittinga.

SLIK GIKK DET

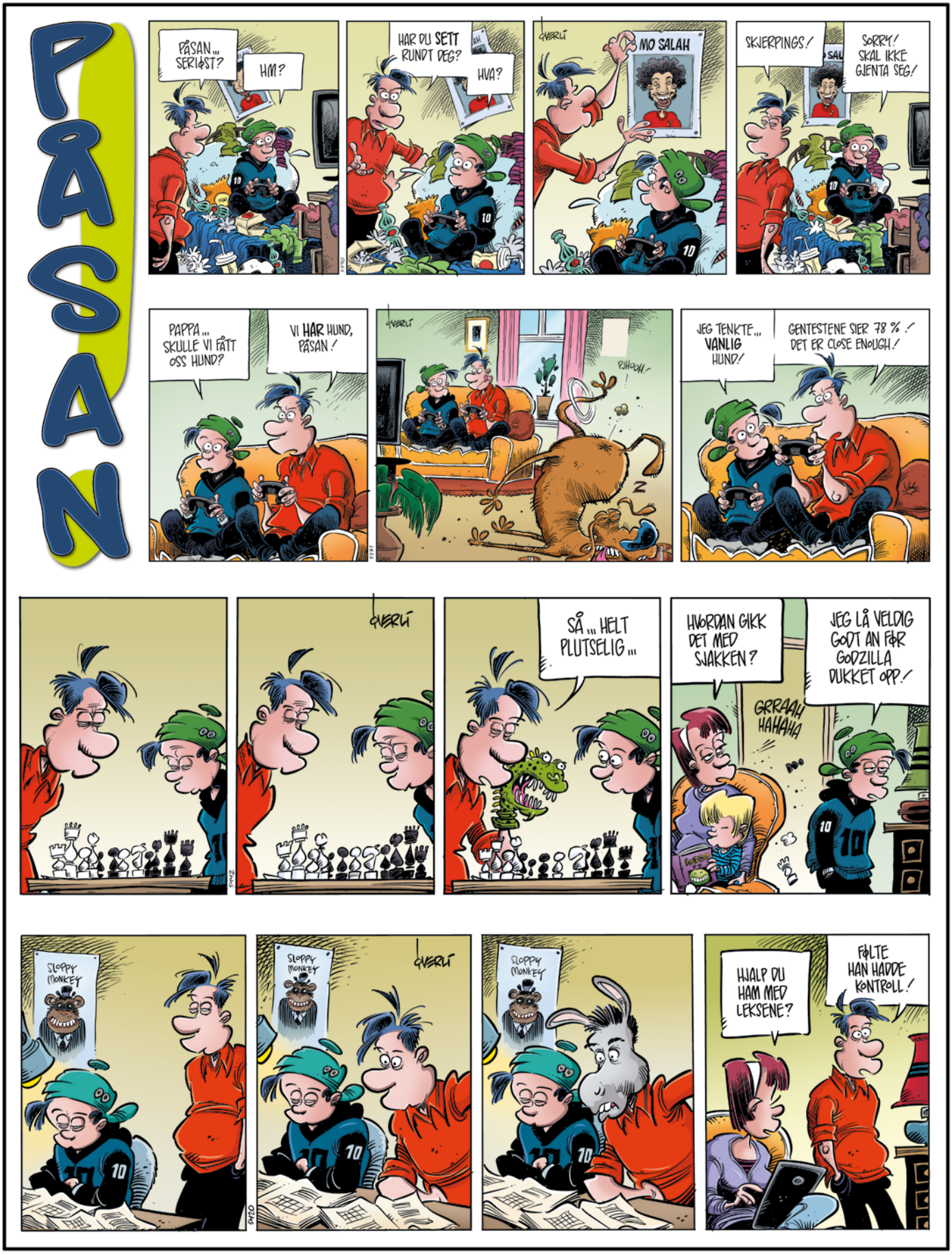
Min opplevelse var at speiderne hadde en veldig positiv innstilling til møtet og var nysgjerrige. De stilte mange spørsmål underveis og virket tankefulle da vi avsluttet for dagen.

– Jeg lærte mye nytt, og det var fint fordi det er viktig å passe på at alle har det bra. Vi vil jo ikke at det skal skje verken på speideren eller andre steder, forteller ti år gamle Tomas Lilja.

Noen uker etter møtet er det tydelig at speiderne tok til seg det som ble sagt, og at de har det i tankene på speidermøtene. De er mer oppmerksomme på både sine egne og andres handlinger, og det virker som at de tar mer hensyn enn tidligere. Jeg er godt fornøyd, og enda bedre synes jeg det er at bare ett møte om temaet gjorde at vi fikk en tryggere kultur i troppen. ❖

TEGNESERIE

AV: FRODE ØVERLIE

HEDER OG ÆRE

Vi presenterer speidere, speiderledere og andre som er blitt gjort ekstra stas på for speiderinnsatsen sin.

ÆRESKNIV

- Tor Harald Staddeland, tildelt av Sørlandet krets
- Hege Grosaas, tildelt av Vågsbygd FSK speidergruppe
- Åsmund Vikenes, tildelt av Kjelsåsspeiderne
- Liv Berit Alvestad Tveito, tildelt av Oslo FA 3. Korps speidergruppe
- Lars Olav Tveito, tildelt av Oslo FA 3. Korps speidergruppe

SPEIDERSJEFENS TOPPUTMERKELSE

Dette er den høyeste utmerkelsen du kan oppnå som stifinner, vandrer eller rover. Hensikten med merket er at det skal være noe å strekke seg etter. Det er egne krav til topputmerkelsen for hver aldersgruppe.

Stifinnere

June Stensland-Rørby, Tønsberg speidergruppe

Rovere

- Simen Halderaker Husby, Longship Group, 41. Oslo Ullevål speidergruppe
- Malin Åberg Fyhn, Klæbu speidergruppe
- Marcus André Lunde-Hamre, Godeset speidergruppe
- Martha Persdotter Hagbø, 1. Ås speidergruppe
- Viljar Øydvin, Rissa speidergruppe

Gratulerer!

MEDLEMSINFORMASJON

Her er en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap i Norges speiderforbund.

SOM MEDLEM FÅR DU

- **Mange flotte opplevelser på møter, turer, leirer og andre arrangementer**
- **Unik praktisk kunnskap**
- **Mange nye venner**
- **Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger**
- **Medlemsbladet SPEIDEREN tre-fire ganger i året**
- **Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderskuta Havbraatt**
- **Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund, også utenfor Norge.**

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengige av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på støtten avhenger av hvor mange betalende medlemmer Norges speiderforbund har. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer, og bruk riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et sekssifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen og er registrert i medlemssystemet Min speiding. Oppgi nummeret ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren, si fra til din lokale leder og/eller send en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

FOR MANGE BLADER I POSTEN?

Er dere flere speidere i familien, kan det være nok å motta ett eksemplar av SPEIDEREN. Dere kan ordne dette i medlemssystemet Min speiding, eller gi beskjed til forbundskontoret.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk.
Se **speidersport.no**. Her finner du alt av speiderklær og utstyr.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er speiding.no.
På siden blispeider.no finner du nyttig informasjon om hva speiding er og hvor nærmeste speidergruppe befinner seg. Følg oss gjerne også på Facebook og på Instagram (#speiding). Mange grupper har også egne nettsider, eller en Facebook-side/-gruppe. Spør en leder i speidergruppa!

NORGES SPEIDERFORBUND

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

KLIMANØYTRAL DISTRIBUSJON
Levert av Posten

NORGE P.P.
posten

Avsender: Norges speiderforbund, Postboks 6910, St. Olavs plass, 0130 OSLO

speider-sport

Speidersport.no/tufte

Foto: larusblarus.is

Ullgenseren Rosenfink er en tykk og komfortabel, lammeullsgenser som passer både til hverdag og tur. Genseren har du kanskje sett på Farmen?

930,–

Pennal fylt med fire par med Tuftes gode og varme ullsokker. Perfekt når kulda setter inn over kalde gulv og trøtte hjemmelekser.

~~399,–~~ 299,–

Gavepakke med fem herreboxere i en praktisk toalettmappe.

~~945,–~~ 634,–

Ullsett til speidere på full fart, både ute og inne. Med bambusviskose på innsiden og superfin merinoull på utsiden blir det garantert myyykt og varmt, helt uten å klø.

~~998,–~~ 674,–

TUFTE

Tufte og Norges speiderforbund samarbeider om klærne til speiderne. Kolleksjonen er satt sammen av skikkelige klær som tåler utelek og en aktiv hverdag. Klærne er laget av miljøvennlige råmaterialer som ull, bambus og økologisk bomull.